

UMniverzum

Interna revija Univerze v Mariboru

ŠTEVILKA 1 | APRIL 2016

80 LET AKADEMIKINJE IN
ZASLUŽNE PROFESORICE
PROF. DR. ZINKE ZORKO

SKRB ZA
KULTURNO
DEDIŠČINO

INTERVJU Z
REKTORJEM

VZHODNA.SI

ŠTUDENTSKE ANKETE

KOLOFON

Odgovorna urednica
Vanja Borovac

Uredniški odbor
Lidija Novak
Petra Štraus

Lektoriranje
Miha Rubin

Fotografije
Arhiv UM, Pixabay

Avtor fotografije na naslovnici
dr. Bogdan Dugonik

Oblikovanje in grafična priprava
Smiljan Pintarič

Tisk
Tiskarna Saje

Naklada
2.000 izvodov

Izdajatelj
Univerza v Mariboru
Slomškov trg 15
2000 Maribor

ISSN 2463-9303

Vabimo vas k soustvarjanju prihodnjih številk interne revije UMniverzum. Predloge zbiramo na e-naslovu: enovice@um.si

UVODNIK

Skozi univerzitetne tokove gre veliko znanja, ki smo ga dolžni širiti in izobraževati sebe ter prenašati na naše študente in okolje. Zato nismo imeli težav, ko smo iskali teme in zbirali prispevke za našo prvo številko univerzitetnega časopisa. Zagotovo pa bo še lažje v prihodnje, ker smo zaposleni na univerzi vajeni pisanja člankov.

S časopisom UMniverzum želimo izboljšati interno komunikacijo, izmenjavo znanj in izkušenj ter predvsem našo pripadnost univerzi. Prav tako bi radi spodbujali samo-refleksijo, saj ne moremo postati boljši, če se vsake toliko časa ne zamislimo nad tem, kako delamo in ravnamo.

Vse »velike« univerze imajo svoje časopise, nekatere celo več kot enega, zato je bil čas, da je tudi Univerza v Mariboru dobila svojega. UMniverzum smo si zamislili bolj kot revijo s precej fotografijami, saj smo predvsem vizualna bitja, in če nas pritegne fotografija, potem radi preberemo še besedilo pod njo.

UMniverzum vas bo razveseljeval nekajkrat na leto in bo po eni strani odmev našega znanstvenega in izobraževalnega dela, po drugi pa želimo v njem zajeti tudi naša skupna druženja. Družabnega dela v prvi številki še ni, a bo zanesljivo v naslednjih, zato vas vabimo, da se oglasite in nam pošljete kakšno reportažo z izleta, s piknika, plesa ali strokovne ekskurzije. Ob tem bomo v prihodnje imeli tudi križanke in ščepec »znanstvenega humorja«.

Vsebina našega časopisa je razdeljena na nekaj poglavij. V prvem bolj splošnem delu predstavljamo vsebine, ki so skupne vsem nam. Osrednji del časopisa pa bo pripadal delu na naših članicah. Tokrat se nam je s prispevki že pridružilo nekaj fakultet, prav gotovo vas bo v prihodnje še več. Tako bomo bolje spoznali tudi delo in sodelavce s tistih fakultet, ki so locirane izven Maribora.

Ker univerze ni brez študentk in študentov, bo vsakič prostor tudi za kakšen utrinek iz njihovega univerzitetnega življenja.

Uredniški odbor sedaj sestavljamo predvsem sodelavci iz službe za odnose z javnostmi in promocijo, seveda pa vabimo vse, ki bi želeli sodelovati, da se nam pridružite v uredništvu ali kot dopisniki z naših članic.

➤ Vanja Borovac

4 NAŠA UNIVERZA JE DOBRA UNIVERZA

Pogovor z rektorjem Univerze v Mariboru prof. dr. Igorjem Tičarjem

6 80 LET AKADEMIKINJE IN ZASLUŽNE PROFESORICE UNIVERZE V MARIBORU PROF. DR. ZINKE ZORKO

8 VZHODNA.SI

Univerza v Mariboru zasleduje cilj, da se uveljavi kot osrednja razvojna institucija v Vzhodni kohezijski regiji.

9 SPORAZUMI NA PODROČJU DELOVANJA TRAJNOSTNO IN DRUŽBENO ODGOVORNE UNIVERZE

Univerza v Mariboru želi odpreti razpravo o novih modelih razvoja, vezanih na globalne izzive, a izhajajoč iz lokalnih potreb.

11 ŠTUDENTSKO MNENJE ŠTEJE!

Ob koncu vsakega semestra oz. po vpisu pozitivne ocene v sistem AIPS, moramo študenti izpolniti anonimno elektronsko anketo, v kateri podamo svoje mnenje o študijskem procesu pri posamezni učni enoti in njenem izvajalcu.

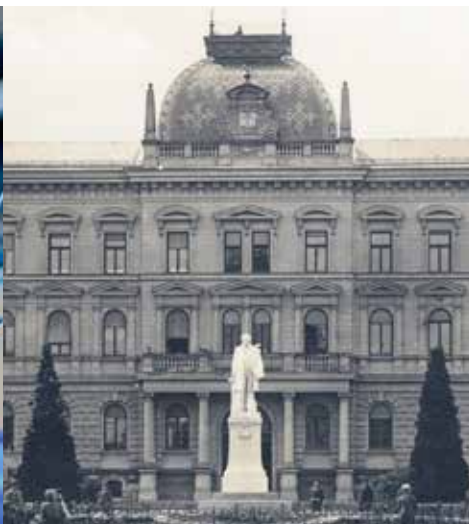
13 ZVESTI KULTURNI DEDIŠČINI

Univerza v Mariboru kot nosilna institucija znanja v regiji stremi ne le k izvedbi kakovostnega pedagoškega in znanstvenoraziskovalnega dela, ki se kaže v široko razvejani strokovni dejavnosti, številnih domačih in mednarodnih raziskovalnih projektih ter pestri publicistični dejavnosti, temveč tudi k trajnostni družbeni odgovornosti.

15 KRIMINALISTIČNA SREDA NA FAKULTETI ZA VARNOSTNE VEDE

Na Fakulteti za varnostne vede so začeli z neformalnimi strokovnimi srečanji, ki so jih poimenovali Kriminalistična sreda.

16 MEJNIKI S PODROČJA EKOLOŠKEGA KMETIJSTVA NA FKBV NA POTI DO VZPOSTAVITVE VIŠOKOŠOLSKEGA STROKOVNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA »EKOLOŠKO KMETIJSTVO«

Razvoj ekološkega kmetijstva v Sloveniji in s tem potrebe po novih znanjih in raziskavah ter zgledi iz tujine so bili podlaga za vpeljavo najprej samih vsebin v nekatere predmete, nato oblikovanje prvega izbirnega predmeta na starem dodiplomskem programu Agronomija in modula na podiplomski stopnji.

19 ŠTUDIJ MEDICINE PRIBLIŽATI NAJBOLJŠIM FAKULTETAM PO SVETU

Na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru študira okrog 660 študentov medicine po prenovljenem, z bolonjsko deklaracijo usklajenem, Enovitem magistrskem študijskem programu splošna medicina

21 ZA NOVE LOGISTIČNE REŠITVE

Globalni trendi so kazali potrebo po znanstvenem pristopu k logistiki, kar so še v pionirski fazi logistike prepoznali naši ustanovitelji.

22 POVEZOVANJE MEDICINSKE FAKULTETE Z UNIVERZITETNO BOLNIŠNICO CHARITÉ

Univerza v Mariboru oziroma njena Medicinska fakulteta je na dobri poti, da vzpostavi tesno sodelovanje z ugledno univerzitetno bolnišnico Charité v Berlinu.

23 ZDRUŽEVALNI ISKALNIK UM:NIK ALI BLIŽNJICA DO ISKANIH VIROV

24 VABLJENI NA REKREACIJO V UŠČ LŠ

26 NOVICE

Novi doktorji znanosti Univerze v Mariboru	26
Rektorjev dan	27
Študenti Univerze v Mariboru tudi vrhunski športniki	28
Informativni dnevi	29
Izobraževanja za zaposlene »Izpopolni UM«	29

30 SLOKI SVETLOLASI NORVEŽANI, MIT ALI RESNICA?

NAŠA UNIVERZA JE DOBRA UNIVERZA

➤ VANJA BOROVIČ

Pogovor z rektorjem Univerze v Mariboru prof. dr. Igorjem Tičarjem.

Skupaj s sodelavci ste se odločili, da je treba Univerzi v Mariboru dati kakovostno interno glasilo. Za prvo številko novega univerzitetnega glasila UMniverzum smo izbrali pogovor z vami. Kako vi kot kapitan ladje gledate nanjo? Naša univerza je dobra univerza. Dobro jo delajo naši profesorji, asistenti in ostali zaposleni, predvsem pa naši študenti. Vsi skupaj se moramo še naprej truditi, da ohrani dobro kondicijo, in da se še izboljša. Predvsem pa si moramo prizadevati, da postane dom najuspešnejšim študentom iz širše regije.

Interno glasilo je eno od ključnih orodij komuniciranja v organizacijah. Kaj si želite, da prinese v univerzitetno okolje?

Komuniciranje je življenjska tekočina organizacije. Zato si želim, da bi interno glasilo prineslo univerzi konstruktivno kritičen komunikacijski kanal, kjer bo prostor za ustvarjanje dobrih zgodb o delu in življenju vseh, ki sooblikujejo univerzitetni prostor. Hkrati pa, da bi predstavljalo poligon za samorefleksijo in kritično misel.

Kaj bi želeli sporočiti zaposlenim in vsem ostalim, ki bodo prebrali ta časopis?

Moje sporočilo je krik vpijočega v puščavi. Želim si, da bi bil ta krik slišan kot prošnja za aktivizacijo in povezovanje ob vzajemnem spoštovanju vsega in vsakogar. Le s povezovanjem znanja, izkušenj in vrednot, ki jih poseblja okolje, v katerem univerza deluje, nam bo uspelo doseči tako zelene razvojni preboj.

Kakšno je vaše mnenje o internem komuniciranju na Univerzi v Mariboru?

Menim, da moramo na področju internega komuniciranja s sistemskim pristopom, ki ga bomo izvajali preko ustreznih komunikacijskih orodij, doseči učinkovit pretok informacij, ki bo imel pozitivne posledice v bolj koordiniranem in še učinkovitejšem delovanju vseh članic Univerze v Mariboru. Hkrati nas bo vse še bolj povezal.

Spomnite se Katedre in drugih glasil, ki so pomembno zaznamovala širši družbeni prostor v času, ko so izhajala. Ali je vaša želja, da tudi naše novo interno glasilo sproža odzive?

Absolutno.

Skoraj leto dni je minilo od volitev in v tem času je bilo opravljenega že veliko dela. Na katere projekte ste še posebej ponosni?

Našo univerzo vračamo k njenim koreninam. Želimo jo trdneje povezati z gospodarstvom in s širšim okoljem ter skupaj z vsemi deležniki ustvariti čim večjo dodano vrednost. S tem namenom smo prevzeli razvojno iniciativo v Vzhodni kohezijski regiji, povezujemo se z gospodarstvom, lokalnimi skupnostmi ter s sorodnimi institucijami doma in v tujini. Skratka revitaliziramo vlogo univerze v širšem okolju.

Univerza v Mariboru je univerza znanstvenih in strokovnih dosežkov, ki jih ustvarjajo njeni diplomanti in profesorji. Vesel in ponosen sem, da smo se razvili v uspešno znanstveno ustanovo, katere sveto vodilo je širjenje in plemenitenje znanja. Naše diplomantke in diplomanti, raziskovalke in raziskovalci ter profesorice in profesorji so uspešni tako na domačem kakor na svetovnem odru.

Pravite, da se univerza vrača k svojim koreninam. Se povezuje. Želi sodelovati pri ustvarjanju kakovostnih razvojnih partnerstev. Kako jo pri tem podpira pristojno ministrstvo oziroma Vlada RS?

Naša prizadevanja za povezovanje in prevzemanje osrednjega generatorja razvojnih iniciativ v Vzhodni kohezijski regiji je kot zelo pomembna prepoznala širše okolje. Prav tako je rezultate našega pristopa moč zaznati na vseh mednarodnih lestvicah, ki na različnih področjih ocenjujejo položaj Univerze v Mariboru. Tako smo na primer po Timesovi lestvici prepoznani kot najboljša univerza v širši mednarodni regiji. Zato si želim, da bi tudi resorno ministrstvo in Vlada RS prepoznala pomen naših aktivnosti, ki jih skupaj z našimi razvojnimi partnerji izvajamo v dobro širše Vzhodne kohezijske regije in Slovenije. Za nujno potrebne rezultate našega dela in dela ostalih na razvojnem področju pa je treba zagotoviti ustrezne resurse, s katerimi bomo omogočili učinkovito izvajanje razvojnih pobud in projektov, ki jih bomo s povezovanjem tudi v bodoče pripravili za razvoj gospodarstva in družbe.

[Ali bi bilo lažje sodelovati z vlado, če bi bila resorna ministrica pred tem prorektorica Univerze v Mariboru?](#)

Zagotovo ima gospa ministrica (kot nekdanja prorektorica ljubljanske univerze) odlično predznanje o načinu delovanja Univerze v Ljubljani. Se pa po najboljših močeh trudi, da bi čim bolj spoznala tudi delovanje ostalih slovenskih univerz. Še posebej pomembno za razvoj gospodarstva je, da bo naši univerzi omogočala pogoje za rast in razvoj, saj smo mi zrasli iz potreb gospodarstva.

[Kakšno je vaše sporočilo vladi, kako bi lahko učinkovito pomagala Mariboru in okolici?](#)

Želim ji sporočiti, da imamo na Univerzi v Mariboru jasno diagnozo bolezenskega stanja

štajerske regije, pa tudi recept za zdravilo in znanje, da pacienta ozdravimo. Potrebujemo le podporo v obliki ustreznih resursov, po našem mnenju v obliki kakovostnega sekretariata za Vzhodno kohezijsko regijo. Umestili bi ga pod skupno okrilje, ki ga predstavlja UM skupaj z razvojnimi deležniki, pri čemer bi z nekaj delovnimi mesti ustvarili veliko število novih delovnih mest, ki bi nastala z učinkovito izvedbo razvojnih programov in pobud.

[Eden izmed večjih novih projektov je nastajanje spletnega razvojnega središča Vzhdna.si.](#)

Z namenom koordinacije, povezovanja in ustvarjanja sinergij pripravljamo tudi posebno spletno razvojno orodje (središče) [www.vzhodna.si](#), ki služi kot vstopna točka za vse razvojne deležnike in kot baza potrebnih projektnih podatkov, ki jih povezujemo v smiselne celote. Cilj delovanja spletnega razvojnega središča je povezovanje vseh razvojnih potencialov članic naše univerze s potenciali širšega okolja v Vzhodni kohezijski regiji, da pripravimo čim kakovostnejše razvojne pobude in razvojne projekte, ki bodo uspešni pri pridobivanju prepotrebnih razvojnih sredstev.

[Velik poudarek v prvem letu je bil tudi na mednarodni dejavnosti. Zelo odmevno je bilo zasedanje Podonavske rektorske konference. Kako vidite vlogo UM v regionalnih okvirih in evropskem združenju univerz?](#)

Podonavska razvojna strategija je ena od najpomembnejših razvojnih pobud v Evropi. Območje Podonavske rektorske konference zajema 1,1 milijona študentov iz petnajstih držav. Univerza v Mariboru je novembra lani gostila številne vodilne predstavnike pomembnih tujih univerz. Tako se v Evropi uveljavljamo kot pomembna razvojno usmerjena visokošolska institucija. Biti v družbi najboljših je za nas velika priložnost, ki jo želimo izkoristiti za ustvarjanje pomembnih partnerstev s tujimi univerzami in pogojev za razvoj Vzhodne kohezijske regije. Nujno je, da države v Podonavju odprejo sistem visokega šolstva po vzoru zahodnih držav članic EU in s tem spodbudijo razvoj skupnih študijev in mobilnosti v regiji. Tako bomo lahko povečali atraktivnost naše regije za študij.

[Vrnili ste se z daljše poti po Kitajski. Kakšni so vaši vtisi, ali smo vzbudili tudi kaj zanimanja za naše programe?](#)

Vrnil sem se iz drugega sveta. Sveta, ki je drugačen v vseh pogledih. Vsekakor je ogromno možnosti sodelovanja, a potrebno jih je izkoristiti na način, da ustvarjajo vzajemno dodano vrednost. Drugače ne gre.

[Po bolonjski reformi je na študijskem področju mirneje. Kaj lahko na tem področju pričakujemo v prihodnje?](#)

Vsebina in namen bolonjske reforme sta bila vsekakor prava in sta še prava. Problemi se pojavljajo pri njeni implementaciji v posamezne visokošolske prostore. Tudi Slovenija pri tem ni izjema. Je pa od začetka implementacije do danes preteklo dovolj časa, da bi lahko opravili kakovostno analizo o tem, na katerih področjih smo storili napake in bi te ustrezno korigirali z reimplementacijo. Tudi na naši univerzi nismo vsega storili prav in spodobilo bi se, da odpravimo zaznane pomanjkljivosti.

[Zaključili smo dve pomembni investiciji, Baroničino hišo in Laboratorije za energetiko. Kaj se bo na investicijskem področju dogajalo letos?](#)

Trenutno smo v zaključni fazi prenove nekdanjih prostorov rektorata na Krekovi ulici v Mariboru. Tam načrtujemo zagotovitev dodatnih površin za izvedbo programov Fakultete za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo, predvsem za izvajanje razvojne in raziskovalne dejavnosti fakultete in njenih institutov. Ob tem bomo zagotovili večnamenske površine, ki jih bomo delno koristili za izvajanje študijskih programov za študente, pa tudi za sodelovanje fakultete z gospodarstvom.

Predvidoma letos se bo pričela še obnova nekdanjega pljučnega dispanzerja na Tyrševi. V prenovljeno stavbo bo Fakulteta za zdravstvene vede, ki se sedaj sooča z veliko prostorsko stisko, preselila svojo znanstvenoraziskovalno dejavnost, podiplomske magistrske programe in doktorska študijska programa Zdravstvene nege in Zdravstva.

Predvsem pa moramo zagotoviti tudi ustrezne laboratorijske zmogljivosti za vse članice naše univerze po modelu, ki je v tujini prepoznan kot model, ki ustvarja sinergije. To bi lahko dosegli z realizacijo projekta Lab:UM.

[V prvem letu smo bili medijsko zelo odmevni, morda celo preveč. Kako vi gledate na izpostavljenost v medijih?](#)

Mediji so kritično ogledalo razmer. Hvaležen sem jim za vsa opozorila, saj smo z njihovo pomočjo uspeli urediti marsikatero zadevo in odpraviti pomanjkljivosti, ki bi sicer ostale.

[Gospod rektor, hvala za pogovor.](#)

80 LET AKADEMIKINJE IN ZASLUŽNE PROFESORICE UNIVERZE V MARIBORU PROF. DR. ZINKE ZORKO

➤ PROF. DR. MARKO JESENŠEK

Zaslužna profesorica Univerze v Mariboru dr. Zinka Zorko je od leta 2009 redna članica II. razreda za filološke in literarne vede SAZU, pred tem je bila šest let (od 2003) izredna članica SAZU. Ugledna znanstvenica je postala prva akademikinja mariborske univerze, danes pa je med 91 rednimi in izrednimi člani SAZU v skupini 5 slovenskih znanstvenic, ki so redne članice naše najvišje nacionalne znanstvene in umetnostne ustanove (še 2 pa sta izredni članici).

Akademikinja Zinka Zorko sodi v generacijo slovenskih slavistov, ki je po Ramovšu, Logarju in Riglerju utrdila temelje slovenske dialektologije. Po diplomu na ljubljanski univerzi je deset let poučevala na Šolskem centru na Ravnah na Koroškem in na ravenski gimnaziji. Proforska pot jo je nato vodila v Maribor, kjer je leta 1971 postala asistentka za slovenski jezik. Pod mentorstvom akad. prof. dr. Tineta Logarja je leta 1977 magistrirala, leta 1986 pa si je z doktorsko disertacijo Koroški govori Dravskega obmejnega hribovja od Ojstrice do Duha na Ostrem vrhu pridobila naslov doktorice jezikoslovnih znanosti.

Njeno znanstvenoraziskovalno delo (603 razprav, člankov, samostojnih poglavij v monografijah in zbornikih, recenzij, ocen . . .) je usmerjeno v slovensko dialektologijo, predvsem v

raziskovanje »belih lis« na dialektološkem zemljevidu Slovenije – danes je najboljša poznavalka in raziskovalka koroških, štajerskih in panonskih narečij ter govorov. V monografiji Narečna podoba Dravske doline (1995) je predstavila izsledke obsežnih dialektoloških raziskav koroškega vokalizma, konzonantizma in morfologije na severnem Pohorju od Ruš do Vuzenice in v Dravskem obmejnem hribovju od Ojstrice nad Dravogradom do Duha na Ostrem vrhu, ter dokazala, da sega temeljni vzhodno-koroški podjanski samoglasniški sestav na vzhodu v Dravsko dolino do Fale in Ruš.

Svojo drugo monografijo, Haloško narečje in druge dialektološke študije (1998), je posvetila haloškemu narečju in drugim narečnim prvinam v knjižnem jeziku 19. in 20. stoletja. Primerjava posameznih ravnin narečnega jezikov-

nega sestava v stiku s slovensko knjižno normo ali s tujimi jeziki je pomenila novost pri raziskovanju slovenskega narečnega prostora v stiku z nemščino, madžarščino in hrvaško kajkavščino. Natančni analizi posameznih govorov v koroški, štajerski in panonski narečni skupini na vseh jezikovnih ravneh je posvečena tudi njena tretja znanstvena monografija z naslovom Narečjeslovne razprave o koroških, štajerskih in panonskih govorih (2009), ki je vrhunski prispevek v teoretično zakladnico analiz slovenskih narečij. Gre za skoraj 400 strani obsežno in doslej najbolj poglobljeno razpravljanje o razširjenosti posameznih narečij in narečnih prepletanj ter o nastajanju nadnarečij in vmesnih govorov (tj. izvorni znanstveni prispevek akademikije Zinke Zorko v slavistiki) zaradi geografskih in socialnih vzrokov.

Bogato znanje in modrost izkušene učiteljice odlikujeta tudi njeno pedagoško delo. Več kot tri desetletja je študentom posredovala temeljna vedenja iz slovenskega knjižnega jezika, zgodovine slovenskega glasoslovja in oblikoslovja ter slovenske dialektologije, ki jo je od leta 1986 naprej deset let predavala tudi na Filozofski fakulteti v Ljubljani, tedenska ciklična predavanja iz slovenskega jezika pa je imela še na Visoki učiteljski šoli v Sombotelu na Madžarskem. Študente je znala pritegniti z živostjo predavanj in jih navdušiti za narečjeslovje: pod njenim mentorstvom ali somentorstvom je nastalo več kot sto diplomskih nalog, štirje magisteriji in štirje doktorati.

Njeno dialektološko delo je izredno odmevno v domačem in mednarodnem prostoru, s svojimi znanstveno-raziskovalnimi dosežki pa je ena izmed redkih znanstvenic v svetu in edina v Sloveniji, ki je ustanovila t. i. mariborsko dialektološko šolo, v kateri skupaj s svojimi učenci odločilno vpliva na razvoj sodobne evropske dialektologije. V njeni mariborski dialektološki šoli nastajajo slovnice posameznih govorov, ki razlagajo narečno mnogovrstnost slovenskega jezika, dialektološke raziskave belih lis na karti narečnih značilnosti slovenskega jezika pa zarisujejo nove natančnejše narečne meje. Akademikinja Zinka Zorko je: (1) mejo med štajerskimi in koroškimi govori na vzhodu pomaknila v Dravsko dolino do Fale in Ruš, do koder sega temeljni vzhodnokoroški podjanski samoglasniški sestav; (2) razmejila kozjaški in slovenjegoriški jezikovni prostor; (3) upoštevač medjezikovne vplive v slovenskih obmejnih narečjih, odkrila in razložila močnejše slovenske vplive na obmejne nemške štajerske govore – odkrila je nove, pa tudi prehodne in vmesne govore tostran in onstran državne meje; (4) raziskovanja usmerila v Radgonski kot, (5) na obmejni slovensko-madžarski (Porabje) in (6) slovensko-hrvaški prostor (Halozе, Rogatec, Bizeljsko).

Ob svojem dolgoletnem požrtvovalnem pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem delu je skrbela tudi za razvoj Oddelka za slovenske jezike in književnosti, ki ga je pomladila z več mladimi raziskovalci in asistenti. Sodelovala je pri preraščanju Pedagoške akademije v Pedagoško fakulteto kot članica republiške komisije za ocenjevanje kvalitete študijskih programov; veliko zaslug pa ima tudi za ustanovitev Filozofske fakultete – nenehno je poudarjala, da s Filozofsko fakulteto prihaja v Maribor skozi glavna vrata humanistični duh, ki ga ta univerza za nujno potrebuje.

Bila je predstojnica mariborske slavistike, prodekanica za znanstvenoraziskovalno delo in prorektorica Univerze v Mariboru za področje habilitacij in knjižnično-informacijskega sistema. Bila je članica Sveta za visoko šolstvo, predsednica Komisije za volitve pri Svetu za visoko šolstvo, predsednica Strokovnega sveta pri Uradu Republike Slovenije za slovenski jezik, članica Komisije za jezikovno načrtovanje in jezikovno politiko pri Državnem zboru Republike Slovenije. Za izredne uspehe, dosežke in zasluge pri znanstvenoraziskovalnem ter vzgojno-izobraževalnem delu je prejela srebrno in zlato plaketo Univerze v Mariboru, leta 1997 nagrado Ministrstva za šolstvo, znanost in šport za življenjsko delo na področju visokega šolstva, leta 2013 pa najvišjo nagrado Republike Slovenije na področju znanosti in raziskovanja, tj. Zoisovo nagrado za življenjsko delo

Študentom vedno daje vse, kar ima, uči jih vsega, kar zna, pri tem pa dodaja še humanistični kanček več: spoznanje in zavedanje, da znanje brez duha in smisla ni nič – misel, način dela, obnašanja in raziskovanja, ki tako odločilno loči ene znanstvenike od drugih, ene raziskovalce od drugih, izbrance od povprečnežev.

Dialektološke raziskave akademikinja Zinka Zorko so najboljši prikaz vitalnosti slovenske znanosti, njeno delo pa dokazuje, da je slovenski jezik enakovreden jezik svetovne znanosti, ki sprejema vrhunske znanstvene rezultate v slovenskem jeziku. Akademikinja Zinka Zorko tako ni le vrhunska raziskovalka, ampak tudi ena izmed najboljših ambasadork slovenskega jezika, Slovenije in slovenstva v svetu – dokazuje, da smo tudi v znanosti lahko sprejeti, prepoznavni in upoštevani s slovenskim jezikom.

Akademikinja Zinka Zorko je z vsestransko angažiranostjo veliko prispevala k popularizaciji in uzaveščanju dialektološke stroke. Mnogim generacijam slavistov je znala s svojim predavateljskim darom in žarom vlti ljubezen do slovenščine, kateri je, kot je nekoč sama zapisala, darovala in ji še daruje svoje življenje. Preprosto zapisano: Zinka Zorko je humanistka v najzlahtnejšem pomenu te besede: humanistka, znanstvenica in raziskovalka, ki ji je etične vrednote človekovih dejanj tako jasno določil pisatelj v Beli krizantemi: Dokler sem zvest resnici, sem zvest sebi. Akademikinja Zinka Zorko je človek, ki za najvišjo vrednoto prepoznava spoštovanje človekovega dostojanstva, skrb za človeka in akademsko odličnost ter poštenost.

Akademikinja zasl. prof. dr. Zinka Zorko, znanstvenico, raziskovalko in humanistko, odlikuje (1) vrhunsko znanstveno-raziskovalno in pedagoško delo; (2) je ustanoviteljica in gonilna sila mednarodno uveljavljene mariborske dialektološke šole; (3) v času, ko številni slovenski univerzitetniki na slovenskih univerzah neodgovorno in nekritično nadomeščajo slovenski učni jezik z angleškim, skrbi za razvoj in uveljavljanje slovenskega jezika v znanosti in (4) uspešno promovira slovensko znanost v slovenskem jeziku doma in v mednarodnem prostoru ter (5) skrbi za ugled Republike Slovenije na mednarodnem znanstvenem področju.

VZHODNA.SI ZA OBLIKOVANJE RAZVOJNIH PARTNERSTEV NA VZHODU

➤ DAVORIN FERK

Univerza v Mariboru s spletnim razvojnim središčem Vzhodna.si zagotavlja pretok znanj, ki jih podjetja potrebujejo v razvojnih projektih, pa tudi podporo pri pridobivanju evropskih sredstev iz Vzhodne kohezijske regije.

V pretekli finančni perspektivi je bilo mogoče pridobiti sredstva za vse vrste investicijskih aktivnosti in dejavnosti. V novi evropski finančni perspektivi 2014–2020 bo nabor omejen na ozko specializirana področja in domene v okviru SPS (Strategija pametne specializacije). Sredstva bodo primarno namenjena raziskavam in razvoju, usposabljanju zaposlenih ter podpori trženju in dizajnu.

Univerza v Mariboru zasleduje cilj, uveljaviti se kot osrednja razvojna institucija v Vzhodni kohezijski regiji.

Ključnega pomena bodo rezultati razvojnih projektov in njihova komercializacija. Ob tem bodo vodilno vlogo pri projektih prevzemala podjetja, ki imajo več izkušenj s področja trženja produktov. Pomembno je, da so produkti, ki jih podjetja želijo razvijati v prihodnje, primerni za komercializacijo in so v okviru perspektivnih tehnoloških področij SPS (Strategija pametne specializacije). Izboljšanje konkurenčnosti gospodarstva kot osrednji cilj bo zahtevalo partnersko povezovanje med akterji na področju razvoja v celotni verigi vrednosti. Za podjetja bo pomembno, da iščejo nove povezave in partnerstva tako s podjetji kot z raziskovalnimi institucijami, ki bodo zagotovila ustrezna znanja. Projektna ideja ne bo več dovolj.

Univerza v Mariboru kot osrednja razvojna institucija v Vzhodni kohezijski regiji

Univerza v Mariboru si je zastavila cilj, da se uveljavi kot osrednja razvojna institucija v

Vzhodna.si postaja spletno razvojno središče Vzhodne kohezijske regije.

Vzhodni kohezijski regiji. V ta namen smo ustanovili spletno razvojno središče VZHODNA.SI, ki postaja spletno razvojno središče Vzhodne kohezijske regije.

Kot največja institucija znanja v vzhodni Sloveniji, s spletnim središčem Vzhodna.si in razvojnimi programi IOT ter drugimi, Univerza v Mariboru prevzema pobudo za oblikovanje razvojnih partnerstev. Slednja zagotavljajo pretok znanja, ki jih podjetja potrebujejo v razvojnih projektih in podporo pri zagotavljanju evropskih sredstev iz Vzhodne kohezijske regije.

Z uporabo spleta ustvarjamo razvojna partnerstva

Vzhodna.si predstavlja vstopno točko za deležnike pri razvojnih projektih, informacijsko središče z razvojnimi informacijami in bazo razvojnih projektov, ki jih bo Univerza v Mariboru uporabljala pri razvojnih projektih in programih. Omogoča samostojno povezovanje vseh deležnikov v Vzhodni kohezijski regiji in širše, zagotavlja prostor za promocijo razvojnih projektov, povezovanje referenčnih kadrov in servis uporabnih informacij pri pridobivanju evropskih sredstev.

Z uporabo spleta, ki je optimalno orodje za povezovanje, ustvarjamo razvojna partnerstva in generiramo razvoj s pridobivanjem evropskih razvojnih sredstev.

S povezovanjem tako zagotavljamo prenos znanja v lokalne skupnosti in gospodarstvo, kjer ustvarjamo novo dodano vrednost.

Vzhodna.si je prisotna tudi na družabnih omrežjih Facebook (facebook.com/vzhodna.si) in Twitter (twitter.com/VzhodnaSi).

SPORAZUMI NA PODROČJU DELOVANJA TRAJNOSTNO IN DRUŽBENO ODGOVORNE UNIVERZE

71 JOANNA BERTONCELJ

Univerza v Mariboru želi odpreti razpravo o novih modelih razvoja, vezanih na globalne izzive, a izhajajoč iz lokalnih potreb. Za reševanje nastalih razmer so potrebni partnerski odnos in popolnoma novi pristopi, ki presegajo določene ožje interese in birokratske ovire ter zagotavljajo večjo povezljivost, prav tako pa zahtevajo predanost in družbeno odgovornost pri vodenju tako lokalnih skupnosti kot gospodarskih družb in institucij znanja.

Znanje je postalo ključno za regionalne, inovativne in razvojne procese. Univerza v Mariboru s svojo znanstveno-raziskovalno in izobraževalno dejavnostjo kot aktivna partnerica stopa v ospredje regionalne razvojne politike. Univerza v Mariboru je v letu 2015 pristopila k podpisovanju sporazumov z lokalnimi skupnostmi ter drugimi gospodarskimi in visokošolskimi institucijami. Tako so bile tudi formalno sprejete obveze za aktivna partnerstva.

Skupaj z lokalnimi skupnostmi želimo s pozitivnim zgledom ustvariti inovativno okolje, ki

bo z razvojem, ustvarjanjem in s prenašanjem ključnih znanj pripomoglo h kakovostnemu, k uravnoveženemu, trajnostnemu in družbeno odgovornemu razvoju lokalnih skupnosti, Univerze v Mariboru in Republike Slovenije. Univerza v Mariboru in lokalne skupnosti oz. drugi podpisniki sporazumov si bodo v skladu s svojimi pristojnostmi in v okviru poslanstva prizadevali za delovanje v smislu trajnostnega in družbeno odgovornega razvoja v času nove razvojne perspektive 2014-2020.

Občine pri pripravi nabora projektov izhajajo iz svojih sprejetih strateških dokumentov, Regionalnega razvojnega programa za obdobje 2014-2020 ter evropske razvojne perspektive 2014-2020 oz. nadaljnjih razvojnih perspektiv.

Razvojni projekti bodo specificirani po posameznih tematskih področjih sodelovanja, ki se bodo vzpostavila glede na razvojne interese lokalne skupnosti oz. institucije, usklajujejo in pripravljajo pa se preko projektnih pisarn Univerze v Mariboru ter občine ali druge institucije lokalne skupnosti.

K realizaciji predlaganih tematskih projektov se pristopi z imenovanjem nosilcev, na strani Univerze je to od rektorja pooblaščen prorektorica za razvoj kakovosti izr. prof. dr. Lučka Lorber in na strani lokalnih skupnosti oseba, ki jo določi župan.

Vsak sporazum vsebuje nabor projektov za skupno sodelovanje, imenovanje nosilcev oz. koordinatorjev ter namen in cilje sodelovanja.

Z dopisom rektorja UM so bile članice UM pozvane, da imenujejo svoje predstavnike, ki bodo skrbniki sporazumov. Kot rezultat podpisanih sporazumov smo s strani lokalnih skupnosti že prejeli nabor projektnih predlogov oz. pobud. Koordinatorje smo razdelili v tri skupine: za projekte lokalnih skupnosti, za projekte, povezane v mrežo projektnih pisarn in za inovativne odprte tehnologije (IOT).

Pobude smo razdelili na nekaj sklopov, in sicer prostorsko in urbanistično načrtovanje, varstvo okolja, prometna ureditev, trajnostna mobilnost, turizem, informatika in sodobne IT rešitve, energetska učinkovitost in obnovljivi viri energije ter socialni razvoj.

Do sedaj podpisani sporazumi:

- Mestna občina Maribor
- Mestna občina Murska Sobota
- Občina Zreče
- Občina Ruše
- Občina Slovenska Bistrica
- Občina Radlje ob Dravi
- Štajerska gospodarska zbornica
- Pomurska gospodarska zbornica
- Fakulteta za informacijske študije Novo mesto
- Poslovno-proizvodna cona Tezno
- Občina Hoče-Slivnica

Univerza v Mariboru bo v tem letu podpisala sporazume še z občinami, kjer ima svoje fakultete in z drugimi občinami, kjer bo izražen skupni interes.

Vsi sporazumi bodo dosegljivi na spletnem multimedijem stičišču **vzhodna.si**, ki postaja portal nabora projektov Vzhodne kohezijske regije in spodbuja partnerstva posameznikov, podjetij in ustanov z razvojnimi in inovativnimi potenciali za pridobivanje evropskih sredstev v okviru Vzhodne kohezijske regije.

Univerza v Mariboru, kot največja institucija znanja v Vzhodni Sloveniji prevzema s spletnim središčem vzhodna.si pobudo za oblikovanje razvojnih partnerstev. Razvojna partnerstva zagotavljajo pretok znanj, ki jih podjetja potrebujejo pri razvojnih projektih, in podporo pri zagotavljanju evropskih sredstev iz Vzhodne kohezijske regije.

Na področju trajnostno in družbeno odgovorne univerze smo začeli z aktivno participacijo pri revitalizaciji starih industrijskih con Maribora. V sklopu t. i. tretjega poslanstva univerze sledimo temu, da se mora Univerza v Mariboru vračati k svojim koreninam. Rektor prof. dr. Igor Tičar je skupaj z županom dr. Andrejem Fištravcem na predsednika Vlade RS naslovil pobudo za regeneracijo industrijskega mesta – Reindustrializacija Maribora. Vlada se je odzvala povabilu in je obiskala Podravje 9. marca 2016. Ob tej priložnosti smo predstavili našo iniciativo za revitalizacijo starih industrijskih mestnih con in cilje projekta Inovativne odprte tehnologije. Na podlagi sprejetih strateških usmeritev mesta Maribor bo cona Tezno pilotni projekt revitalizacije. O vsebini tega projekta pa v naslednji številki UMNiverzuma.

ŠTUDENSKO MNENJE ŠTEJE!

➤ ŠTUDENSKI SVET UM

Ob koncu vsakega semestra oz. po vpisu pozitivne ocene v sistem AIPS, moramo študenti izpolniti anonimno elektronsko anketo, v kateri podamo svoje mnenje o študijskem procesu pri posamezni učni enoti in njenem izvajalcu.

Ta študentska anketa nam daje možnost neposrednega izražanja mnenja o pedagoškem procesu ter pedagoških delavcih, sodelavcih in vseh, ki sodelujejo pri izvedbi študijskega procesa na članicah Univerze v Mariboru. Izpolnjevamo jo čim prej po tem, ko opravimo obveznosti pri posamezni učni enoti, saj so takrat naši vtisi še sveži. Izpolnjena anketa je obvezna, saj je pogoj za vpis v naslednji letnik, vpis absolventskega leta in izdajo diplome.

S pomočjo rezultatov študentske ankete se izboljšujejo študijski programi in način njihove izvedbe, prav tako pa anketa zagotavlja vzdrževanje in večanje kakovosti pedagoškega dela.

Študentje imamo edini vpogled v pedagoški vidik dela pedagoških delavcev, zato lahko zgolj mi podamo realno oceno o kakovosti njihovega dela. Pri vprašanih je uporabljena ocenjevalna lestvica od -2 do 2. Pedagoško delo, ocenjeno z oceno nižjo od 0, je razumljeno kot nezadovoljivo, ocenjeno z oceno 0 je razumljeno kot povprečno, višje od 0 pa kot zadovoljivo oziroma nadpovprečno.

Še posebej pomembno je, da podamo tudi opisno mnenje in obrazložimo podano oceno bolj podrobno. Pomembno je, da je povratna informacija konstruktivna, podana jasno in razumljivo ter osredotočena na specifično in opaženo vedenje oz. morebitno težavo. V mnenju so lahko zapisani tudi konkretni predlogi izboljšav v prihodnje, saj lahko le s skupnimi močmi izboljšamo kakovost študija.

Kljub vsemu pa se študentje lahko odločimo, da na katero izmed vprašanj ali celo na vsa ne moremo ali ne želimo odgovoriti. Ta možnost je pomembna z vidika študentov, ki morda predavanj/vaj niso obiskovali redno oz. jih niso obiskali tolikokrat, da bi si lahko ustvarili mnenje, ali če imajo kakšne druge zadržke.

Rezultati študentske ankete so pomembni pri postopku habilitacije in pri pripravi mnenja študentskega sveta člani-

ce o pedagoškem delu posameznega visokošolskega učitelja ali sodelavca, ki ga morajo študentski sveti članic vedno ter obvezno priložiti k habilitaciji. To mnenje oblikujejo tudi s pomočjo rezultatov študentske ankete. Dekani na podlagi rezultatov opravijo razgovor z 10 odstotki najboljše in najslabše ocenjenih učiteljev na fakulteti.

Anketa se izpolnjuje elektronsko v okviru sistema AIPS. Anonimnost pri reševanju je 100-odstotno zagotovljena, saj je evidenca odgovorov na študentsko anketo ločena od sistema AIPS.

PRIMERJAVA Z UNIVERZO V LJUBLJANI

Obe največji univerzi v slovenskem prostoru uporabljata študentsko anketo za pridobivanje mnenja o profesorjih in lažje podajo mnenja o pedagoškem delu v postopku habilitacije. Za-

radi različnih pravilnikov, ki predpisujejo izvajanje ankete, pa se anketi med seboj razlikujeta.

Pristop k izpolnjevanju študentske ankete, s katero se spremlja kakovost pedagoškega procesa na fakultetah in akademijah, je na Univerzi v Ljubljani za študente prostovoljna izbira, povratna informacija študentov pomaga učiteljem in njihovim nadrejenim pri izboljšavi predmetov ter je pomemben del pri odločanju o napredovanjih učiteljev. Na Univerzi v Ljubljani delavci študente osebno povabijo k izpolnjevanju ankete in jim pojasnijo, zakaj je anketa za njih pomembna. Prav tako so učitelji in drugi zaposleni tisti, ki študente sami obveščajo o spremembah, ki so jih naredili pri svojem delu glede na izide prejšnjih študentskih anket. S tem na ravni dejanj sporočijo študentom, da lahko njihovo mnenje vodi tudi v spremembe.

Študentska anketa se na Univerzi v Mariboru izpolnjuje le enkrat v letu – po opravljenem izpitu. Medtem na Univerzi v Ljubljani študentje ocenjujejo posamezne predmete in njihove izvajalce dvakrat – prvič pred opravljanjem izpita in drugič po izpitu. S tem naj bi na Univerzi v Ljubljani pridobili celovito povratno informacijo o predmetu. Anketo, ki je namenjena izpolnjevanju pred izpitom, morajo izpolniti pred prijavo na izpit. Ob prijavi na katerikoli izpit jim sistem za tekoče obdobje ponudi vse neizpolnjene ankete pred izpitom. Za vsako od anket imajo študentje možnost označiti, da ne želijo odgovarjati na anketo oziroma, da predmeta niso poslušali. Enkrat v času študija na prvi oziroma drugi stopnji pa so študentje povabljeni tudi k izpolnjevanju splošne ankete, v kateri vodstvo zanima njihovo mnenje o splošnih vidikih študijskega procesa.

Prav tako se med univerzama razlikujeta ocenjevalni lestvici, saj Univerza v Ljubljani uporablja petstopenjsko lestvico od 1 do 5,

Univerza v Mariboru pa od -2 do 2. Razlike se pojavljajo tudi pri uporabi rezultatov, saj na Univerzi v Mariboru dekan ob prisotnosti predstavnika študentov opravi razgovore z najnižje in najvišje ocenjenimi učitelji na fakulteti, medtem ko na Univerzi v Ljubljani dekan opravi razgovore le z najnižje ocenjenimi profesorji. Prav tako za namen razgovora dekan zaprosi predstavnike študentskega sveta za mnenje o delu izvajalca, s katerim se izvede razgovor. Študentska anketa, ki jo izvajamo na Univerzi v Mariboru, ima večjo težo, saj je pri razgovoru vključen tudi predstavnik študentov, študentski svet članice pa sodeluje tudi v postopku habilitacije. Prav tako je zelo dobrodošlo, da se razgovori izvajajo tudi z najvišje ocenjenimi profesorji na fakulteti, ker se lahko tako vodstvo fakultete bolje zaveda učinkovitih praks, ki jih profesorji izvajajo, da je študij kakovostnejši.

Ob vstopu na univerzo študent pristopi k študijskemu procesu. Na vhodu še kot maturant, bodoči intelektualec s široko razgle-

danostjo, ob izhodu pa kot diplomant, profesionalc svojega področja, pripravljen na nove življenjske izzive. Študijski proces je izobraževalni postopek. Za dekane in strokovne delavce včasih na nek način viden kot pridobivanje zaključnih ocen študenta, za profesorje kot del njihovega življenja, kamor prispevajo s svojim raziskovalnim ter pedagoškim delom, za nas študente pa kot neko »prehodno obdobje«, skozi katerega moramo, če želimo doseči zastavljene življenjske cilje. Dekani, strokovni delavci in profesorji na svojih mestih ostanejo, medtem ko vsak študent iz tega prehoda na neki točki izstopi. Upamo, da se vsi zavedamo dejstva, da je študentska anketa le povratna informacija o pedagoškem delu profesorja, ki je posredovana s strani študenta, kateremu je v prvi vrsti študij namenjen in si je ob zaključku vsakega predmeta vzel čas, da je podal povratno informacijo o študijskem procesu ter izpostavil morebitne izboljšave, potrebne za izvajanje kakovostnejšega študija na naši univerzi.

ZVESTI KULTURNI DEDIŠČINI

➤ JOANNA BERTONCELJ

➤ DAMIR MLAKAR

Univerza v Mariboru kot nosilna institucija znanja v regiji stremi ne le k izvedbi kakovostnega pedagoškega in znanstvenoraziskovalnega dela, ki se kaže v široko razvejani strokovni dejavnosti, številnih domačih in mednarodnih raziskovalnih projektih ter pestri publicistični dejavnosti, temveč tudi k trajnostni družbeni odgovornosti. Pod slednjo zagotovo sodi obnova tistih ključnih stavb v regiji, ki so bodisi spomeniško zaščitene bodisi imajo kak drug status kulturnega spomenika.

Uspešni pri črpanju evropskih sredstev

V preteklosti je Univerza v Mariboru prenovila stavbo rektorata, grad Hompoš, kjer domuje Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, pa tudi Rankovičevo vilo, ki jo prav tako uporablja Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede.

Univerza v Mariboru je uspešno pridobila evropska sredstva za obnovo nekdanjega sedeža na Krekovi ulici, kamor se bo v naslednjem študijskem letu preselila Katedra za arhitekturo Fakultete za gradbeništvo, arhitekturo in prometno inženirstvo. V decembru 2015 je Univerza v Mariboru s pomočjo evropskih sredstev uspešno zaključila projekt obnove še ene mestne lepote, in sicer Baroničine hiše.

Zgradba na Slomškovem trgu, v kateri je sedež Univerze v Mariboru, je ena najodličnejših mariborskih stavb. Po načrtih arhitekta Adolfa Baltzerja so jo postavili v letih 1884–1886 za potrebe Splošne hranilnice in Dekliške šole. Leta 1995 je po naročilu Univerze v Mariboru

arhitekt Boris Podrecca izdelal projekt temeljite prenove; notranjost je povsem spremenil, ohranil pa je značilno historično pročelje s tremi rizaliti. Značilni so tudi poudarjeni razgibani nadstreški.

Obnova gradu Hompoš in Rankovičeve vile

Pri izvedbi obnove gradu Hompoš za potrebe FKBV je bilo odkrito marsikatero do tedaj neznano zgodovinsko dejstvo in zlasti sprotne arheološka spoznanja so projektantom dajala vedno nova izhodišča za oblikovanje. Grad Hompoš je v teku celega tisočletja ob mnogih zgodovinskih rekonstrukcijah izgubljal stik s svojo prvobitnostjo. Zgradba ne skriva dejstev o svojih gospodarjih, ki so poslopju zelo pogosto spreminjali namen

in zato v gradu niso zapustili skoraj nobenega stavbarskega motiva, kot so na primer dekorativne poslikave, freske, štukature ali druge rustikalne obdelave. Njegova dediščina je bistveno bogatejša v slogovni pestrosti »skelena stavbe«, ki jo je po obnovi moč razbrati v prezentacijah fasadnih obdelav, detajlov

in materialov. Arhitektom je uspelo ohraniti zgodovinskost in stavbo predati v uporabo pedagoškemu procesu.

Rankovičeva vila, kjer ima svoje prostore Katedra za agrarno ekonomiko in razvoj podeželja, je bila zgrajena v tridesetih letih prejšnjega stoletja, krasijo jo modernistično zasnovane pročelje v kombinaciji opečnih zidakov in naravnih kamnov.

Stavba nekdanjega rektorata v teku obnove

Stavba na Krekovi ulici 2, kjer je bila pred štiridesetimi leti ustanovljena Univerza v Mariboru, je bila zgrajena leta 1913 za Avstrijsko-madžarsko banko. Njen arhitekt je bil Fritz Friedrigger, ki je Mariboru zapustil izjemno obsežen opus. Stavba je bila sedež Univerze v Mariboru od leta 1975 do leta 2000, ko se je rektorat preselil v zgradbo na Slomškovem trgu. Od oktobra 2016 naprej bo stavbo uporabljala Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in promet, Oddelek za Arhitekturo.

Obnova Baroničine hiše

Seveda pa ne smemo pozabiti ene najlepših stavb v mestu, Baroničine hiše oziroma objekta G-3, kakor so jo poimenovali na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko. Tudi ta stavba je delo arhitekta Fritza Friedriggerja, čigar roka je bdela nad urbanistično podobo Maribora kar nekaj desetletij. Stanje Baroničine hiše pred prenovo je nazorno opisano v knjigi Secesijska arhitektura v Sloveniji:

»Zdi se, da le še štukirano okrasje in keramične obloge stavbo držijo skupaj in preprečujejo, da bi se zrušila.« Sedanja stavba Baroničine hiše je z novo funkcionalno in programsko vsebino precizno in skrbno reprezentiran tloris meščanske hiše z velikimi medsebojno povezanimi sobanami in predprostori, ki mejijo na skupni hodnik na dvoriščni strani. V tlaku je s strukturo in barvo novega kamnito-betonskega terazza prezentirana razmejitev nekdanjih sten ter ločnice med zasebnim in skupnim delom hiše.

Vse te investicije, ki imajo neprecenljivo vrednost kulturne dediščine, so bile izvedene s po-

močjo različnih financerjev (ministrstva za izobraževanje, Evropskega sklada za regionalni razvoj ...) in drugih partnerjev.

Zapisano dokazuje, da smo na Univerzi v Mariboru zvesti kulturni dediščini, ki jo uspešno prepletamo s študijskimi procesi in prostori. Zavedamo se, da je zaveza vsakega naroda in slehernega posameznika, da spoštuje kulturno dediščino, saj je tudi iz te zrasla narodna identiteta. In s skrbjo za lastno narodno identiteto univerza omogoča uporabnikom tudi dobro počutje v zgodovinskih stavbah, ki nosijo mnoge zgodbe preteklosti. In spodbujajo k inovativni prihodnosti.

KRIMINALISTIČNA SREDA NA FAKULTETI ZA VARNOSTNE VEDE

71 DOC. DR. DANIJELA FRANGEŽ

Na Fakulteti za varnostne vede smo začeli z neformalnimi strokovnimi srečanji, ki smo jih poimenovali Kriminalistična sreda. Katedra za kriminalistiko, ki je pobudnica in organizatorica srečanj, želi z njimi povezati teorijo in prakso ter v sproščenem vzdušju spodbuditi razpravo o aktualnih tematikah s področij kriminalistike in forenzične znanosti. Glavni namen je, da tovrstna srečanja postanejo tradicionalno druženje teoretikov in praktikov, kot nekakšna sreda strokovnjakov, kjer je omogočena in spodbujena izmenjava mnenj, stališč in različnih pogledov. Srečanja bodo potekala nekajkrat letno ob sredah popoldan.

Prva Kriminalistična sreda je potekala 9. 12. 2015. Datuma srečanja nismo izbrali naključno, temveč smo z organizacijo prve Kriminalistične srede na točno določen dan želeli obeležiti stoto obletnico smrti dr. Hansa Grossa in se pokloniti strokovno-znanstvenemu delu človeka, ki ga mnogi imenujejo tudi »oče kriminalistike«. Dr. Hans Gross je bil preiskovalni sodnik, državni tožilec ter predsednik sveta deželnega sodišča in senata v pravosodju avstrijske Štajerske. Kot profesor je poučeval na univerzi v Gradcu, pa tudi na univerzah na Češkem in v Ukrajini. Bil je utemeljitelj znanstvene kriminalistike, saj je v 3. izdaji Priročnika za preiskovalne sodnike leta 1899 prvi uradno uporabil in zapisal »kriminalistiko« kot pojem. Originalni izvod priročnika smo skupaj z nekaterimi drugimi knjigami dr. Hansa Grossa, v sodelovanju z Narodno in univerzitetno knjižnico iz Ljubljane, razstavili tudi na srečanju.

Na prvi Kriminalistični sredi smo se pogovarjali o resnici in laži. Svoje poglede o pomenu resnice in laži ter njenem prepoznavanju so predstavili zasl. prof. dr. Darko Maver (Fakulteta za varnostne vede UM), izr. prof. dr. Igor Areh (Fakulteta za varnostne vede UM), Goran Savič (Generalna policijska uprava) in Aleš Župan Galunič (Policijska uprava Ljubljana). Robert Praček (Generalna policijska uprava) pa nam

je predstavil postopek zavarovanja sledi orodja, ki so nastale med poskusom vloma v blagajno. Za udeležence smo pripravili tudi interaktivni test. Prikazali smo jim (zaigrani) videonadzorni posnetek poskusa vloma v blagajno in jih nato s pomočjo treh posnetkov razgovorov z »osumljenimi« spraševali, kdo izmed spraševanih je po njihovem mnenju zavajal spraševalca. Zanimalo nas je tudi, na podlagi česa so si ustvarili takšno mnenje. Večina jih je pravilno ugotovila, kdo od »osumljencev« je poskušal zavajati. Svoje odgovore so oprli predvsem na telesno govorico »osumljenca«. Pri tem velja pojasniti, da so vsi »osumljeni« na posnetkih zavajali, saj smo vsem pripravili legendo in jim povedali, kaj naj povedo, zato so vsi v določenih trenutkih kazali znake zavajanja. Zanimivo je, da je večina udeležencev kljub temu pravilno ugotovila, kateri »osumljenec« je tisti, ki smo ga v pripravi interaktivnega testa posneli med poskusom vloma v blagajno.

Druga Kriminalistična sreda je potekala 3. 2. 2016. Govorili smo o identifikaciji oseb na podlagi vonja in uporabi službenih psov policije za iskanje sledi. Zasl. prof. dr. Darko Maver (Fakulteta za varnostne vede UM) je spregovoril o odorologiji, Gavriilo Hadžić in Nina Degenek (Nacionalni forenzični laboratorij, Generalna policijska uprava) sta predstavila dosedanje identifikacijske metode za iskanje sledi krvi in semenske tekočine na krajih kaznivih dejanj ter govorila o primerljivosti občutljivosti pasjega voha in identifikacijskih testih. Robert Praček (Generalna policijska uprava) je govoril o vlogi in pomenu službenega psa za kriminalistično tehniko in ogled kraja dejanja, Andrej Muhvič (Oddelek za šolanje službenih psov, Policija) pa o načinih šolanja psa in njegovi pomoči pri preiskovanju kaznivih dejanj.

Po odličnih predavanjih je svoje znanje pokazala psička Oli, ki nam je s svojim vodnikom Primožem Glavičem (Oddelek za šolanje službenih psov, Policija) predstavila iskanje bioloških sledi (krvi in semenske tekočine). In bila je odlična! Zmotila je ni niti polna dvorana različnih vonjev udeležencev. Tako prve kot druge Kriminalistične srede se je udeležilo okrog 140 ljudi, kar je presegló naša najbolj optimistična pričakovanja. Odzivi udeležencev so bili zelo pozitivni. Velika večina je bila z izvedbo dogodka zadovoljna, nekaj pa jih je predlagalo, da bi na enem izmed naslednjih srečanj imeli delavnico, kjer bi se še podrobneje pogovarjali o tem, kako prepoznati osebo, ki skuša zavajati spraševalca. Predlogu bomo prisluhnili že na tretji Kriminalistični sredi, ki bo 18. 5. 2016, ob 16.30 uri na Fakulteti za varnostne vede v Ljubljani.

MEJNIKI S PODROČJA EKOLOŠKEGA KMETIJSTVA NA FK BV NA POTI DO VZPOSTAVITVE VISOKOŠOLSKEGA STROKOVNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA »EKOLOŠKO KMETIJSTVO«

➤ PROF. DR. FRANC BAVEC

➤ PROF. DR. MARTINA BAVEC

Razvoj ekološkega kmetijstva v Sloveniji in s tem potrebe po novih znanjih in raziskavah ter zgledi iz tujine so bili podlaga za vpeljavo najprej samih vsebin v nekatere predmete, nato oblikovanje prvega izbirnega predmeta na starem dodiplomskem programu Agronomija in modula na podiplomski stopnji. Po prvih usposabljanjih kmetijskih svetovalcev za področje ekološkega kmetijstva, izvedenih prav v organizaciji takratne Fakultete za kmetijstvo, zapisu potrebe po vzpostavitvi študijskega programa v »Akcijski načrt dolgoročnega razvoja ekološkega kmetijstva v Sloveniji do leta 2015« in po uspešni izvedbi prve mednarodne poletne šole »Alternatives for organic (ecological) field crop production« leta 2003 je bil ob Bolonjski prenovi študijskih programov na Univerzi v Mariboru zasnovan in leta 2005 akreditiran visokošolski strokovni študijski program Ekološko kmetijstvo. To je prvi in še vedno tudi edini tovrstni študijski program v Sloveniji, ki je prvo generacijo študentov sprejel pred desetimi leti.

Skoraj 100 let je minilo, odkar so prve skupine kmetov zavrnile kemizacijo v kmetijstvu, kar šteje kot začetke ekološkega kmetijstva s Steinerjevim Kmetijskim tečajem leta 1924. Temu je sledilo zavedanje o pomenu živih tal, ki ga je v svoji knjigi »Living soil« leta 1942 povzela Lady Eve Beaufort, ko je zapisala: »Zdrava tla, zdrave rastline, zdravi ljudje.« Ekološko kmetijstvo in nasploh okoljska gibanja so dobila večji zamah po letu 1962, ko je izšla knjiga Nema pomlad ameriške avtorice Rachel Carson, ki je širšo javnost prva opozorila na škodljivost uporabe pesticidov v kmetijstvu in zapisala: »Povsod je vladala moreča tišina. Ptičev ni bilo več. Kam neki so odleteli? Ljudje so veliko govorili o tem, ugibali so in se vznemirjali. Tudi krmilnica na vrtu za hišo je ostala prazna in pusta. Če je kdo videl kje kakšnega ptiča, je bil ta naščeperjen, ves se je tresel in ni zmozel več letati. Bila je nema pomlad. Ob jutrih so včasih odmevali spevi stržkov, taščic in drozgov, gruljenje golobov, vreščanje šoj, zdaj pa je vse tiho. Nad poljem, gozdom in močvirjem leži mrtva tišina.«

Z nekaj zakasnitve je tem trendom sledila tudi Slovenija. V nadaljevanju je nekaj mejnikov v razvoju ekološkega kmetijstva v Sloveniji, ki so pomembno vplivali na vzpostavitev študijskega programa Ekološko kmetijstvo na Univerzi v Mariboru.

NEKATERI MEJNIKI

1997/1998: prvo permanentno izobraževanje o ekološkem kmetijstvu za Kmetijsko svetovalno službo Slovenije na Univerzi v Mariboru

1998: prve kontrole (ABG, Phare ...) in ustanovitev Oddelka za kontrolo in certificiranje pri Kmetijskem zavodu Maribor

1999: zasaditev prvega ekološkega trajnega sadovnjaka z odporno sorto topaz na UKC Pohorski dvor

1998-2001: izobraževanje kmetov – uvedba tridnevni uvodnih seminarjev

2000: v Mariboru organiziran Alpe Jadran Biosimpozij

2000: ustanovitev Kmečke ekološke tržnice na Glavnem trgu v Mariboru

Ustanovitev Zveze združenj ekoloških kmetov Slovenije BIODAR

2000: Izdaja knjige Bavec, M. in sod. Ekološko kmetijstvo. ČZD Kmečki glas, Ljubljana Izdajatelj revije BIODAR

2003: prva mednarodna poletna šola Alternative v ekološkem pridelovanju poljščin v Mariboru - Erasmus Project, Intensive Summer Course "Alternatives for ecological (organic) crop production"

2004: vzpostavitev kontrole in certificiranja ekološkega kmetijstva v okviru Inštituta za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu pri Fakulteti za kmetijstvo UM

2005: sprejetje Akcijskega načrta za razvoj ekološkega kmetijstva v Sloveniji do leta 2015

2004/2005: prenova študijskih programov na Fakulteti za kmetijstvo in sprejetje na senatu Fakultete za kmetijstvo Univerze v Mariboru ter na senatu UM

2005: druga mednarodna poletna šola Alternative v ekološki pridelovanju poljščin v Mariboru - Erasmus Project, Intensive Summer Course "Alternatives for ecological (organic) crop production"

2005: akreditacija novega študijskega programa na Fakulteti za kmetijstvo "Ekološko kmetijstvo" VSP z možnostjo nadaljevanja na +2. Soglasje k programu je podal Svet za visoko šolstvo Republike Slovenije 18. 11. 2005

2006/2007: vpis prve generacije študentov na program "Ekološko kmetijstvo"

2007: tretja mednarodna poletna šola Alternative v ekološkem pridelovanju poljščin v Mariboru - Erasmus Project, Intensive Summer Course "Alternatives for ecological (organic) crop production"

2009: izid prvega univerzitetnega učbenika za ekološko kmetijstvo "Sredstva in smernice za ekološko kmetijstvo"

2009: prvi znanstveni magisterij s področja ekološkega kmetijstva

2009/2010: podpis sporazuma z Univerzo v Kasslu o obojestranskem priznavanju diplom "double degree".

2010: prvi bolonjski magisterij s temo iz ekološke reje živali

2010: prvih pet študentov diplomira na študijskem programu Ekološko kmetijstvo na drugi stopnji

2011: zagovor prvega doktorata s področja ekološkega (biodinamičnega) kmetijstva

2015: prva dva študenta, ki sta zaključila na bolonjskem programu druge stopnje Kmetijstvo, modul Ekološko kmetijstvo

Ekološko kmetijstvo je v novi skupni kmetijski politiki Evropske unije do leta 2020 dobilo poseben pomen kot način kmetijske prakse, ki varuje okolje in ponuja ekološko hrano z večjo dodano vrednostjo. Tako se UM in Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede (FKBV) umeščata v sodobne trende na področju kmetijstva. Študijski program Ekološko kmetijstvo je v Sloveniji edini tovrstni visokošolski strokovni študijski program in razpisana študijska mesta (30) so v zadnjih letih zapolnjena večinoma s kandidati, ki so ta program navedli kot prvo izbiro.

OCENA STANJA IN USMERITVE

Glede na pokazatelje v preglednicah je študijski program Ekološko kmetijstvo pri večini v okviru vrednosti ostalih visokošolskih strokovnih študijskih programov oz. je v nekaterih elementih nadpovprečen (npr. število vpisanih z maturo in zaključeno gimnazijo ali povečevanje povprečne ocene na izpitih).

V okviru študijskih obveznosti se je v študijskem letu 2014/2015 bistveno povečal obseg prakse na skupno 450 ur. Študentje programa Ekološko kmetijstvo pa imajo v študijskem programu predvideno še dodatno možnost opravljanja prakse na ekoloških kmetijah ali drugih obratih v času počitnic. To prakso po predhodnem dogovoru priznamo in vpišemo v prilogo diplome. Prakso lahko opravljajo tudi v tujini. Študentje programa Ekološko kmetijstvo so bili v študijskem letu 2014/2015 vključeni tudi v raziskovalno delo v okviru Katedre za ekološko kmetijstvo, poljščine, vrtnine in okrasne rastline. Sodelovali so v dveh mednarodnih projektih Core Organic InterVeg in COBRA, spremljajo rastline v trajnostnem poskusu, kjer spoznavajo 4 različne pridelovalne sisteme (biodinamični, ekološki, integrirani in konvencionalni), vključeni so tudi v nacionalne raziskovalne projekte, kjer so v pripravi tudi nekatere diplomske naloge.

Študijski program Ekološko kmetijstvo je z različnimi aktivnostmi v primerjavi z drugimi programi nadpovprečno vpet v mednarodno in regionalno dogajanje na področju stroke. Tako so bili študentje tega programa udeleženci in soorganizatorji (pomoč pri tehnično-organizacijskih delih) posvetov, kot sta 15. Alpe Jadran Biosimpozij (avgust 2014) in Aktualno na področju ekološkega kmetijstva (februar 2015). Udeležili so se največjega svetovnega sejma s področja ekoloških živil BioFach v Nürnbergu (februar 2015). V maju in juniju 2015 so si v okviru strokovnih ekskurzij pri posameznih predmetih ogledali več ekoloških kmetij. Ekološko zelenjadarstvo pa je bila tematika tudi na strokovni ekskurziji na Nizozemsko (maj 2015). Študente ves čas spodbujamo k iskanju novih informacij in priložnosti pridobivanja znanj tudi izven rednih študijskih obveznosti.

Študijski program Ekološko kmetijstvo je zanimiv tudi za tuje študente, ki vsako leto izberejo več predmetov iz tega programa oz. s področij Katedre za ekološko kmetijstvo,

kjer je različne predmete poslušalo 24 tujih študentov (Turizem in ekološko kmetijstvo 8, Osnove ekološkega kmetijstva 4, Varnost in kakovost 6, Ekološko poljedelstvo 2 in Alternativne poljščine 3). V letu 2014/2015 so bili štirje tuji študentje na naši katedri na 3-mesečni praksi. Izvedena so bila tudi predavanja gostujočih profesorjev. Prav tako prihajajo tuji študentje tudi na Erasmus prakso in na študij v okviru programa Erasmus Mundus (trenutno gostimo doktorandko iz Novega Sada).

Nekatere prednosti in priložnosti za študente ter izzivi za pedagoško osebje v okviru študijskega programa Ekološko kmetijstvo:

- edini tovrstni študijski program v RS;
- študentje spoznajo priložnosti v sektorju ekološko kmetijstvo, kjer je prodaja ekoloških živil eden redkih rastočih trendov;
- študentje so usposobljeni za delo in vodenje ekoloških kmetijskih gospodarstev ter imajo podlago za zaposlitev v certifikacijskih organih;

- študentje dobijo vpogled v program razvoja podeželja in možnosti, ki jih ta prinaša kmetijam tudi v finančnem smislu;
- diplomanti so lahko ključni člen povezovanja ekološkega kmetijstva in trajnostnega turizma;
- priprava za izvedbo celotnega študijskega programa v angleškem jeziku in sodelovanje z drugimi univerzami;
- nadgradnja vsebin programa v okviru prijave projekta SUSPLUS »Sustainable and healthy food systems taking organic as a model« v okviru strateškega partnerstva Erasmus + programa;
- predstavitev študijskega programa izven Slovenije in pridobitev tujih študentov – zlasti iz JV Evrope in širše proti vzhodu;
- študij ekološkega kmetijstva ponuditi dijakom, ki zaključujejo programa »Okoljevarstvenik« in »Naravovarstvenik« ter sorodne programe (tudi s področja turizma, živilstva ...).

ŠTUDIJ MEDICINE PRIBLIŽATI NAJBOLJŠIM FAKULTETAM PO SVETU

➤ PROF. DR. IVAN KRAJNC

➤ ELVIRA ŽIBRAT

Na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru študira okrog 660 študentov medicine po prenovljenem, z bolonjsko deklaracijo usklajenem Enovitem magistrskem študijskem programu splošna medicina. Univerzitetni študijski program Splošna medicina, po katerem se je vpisala prva generacija študentov medicine v študijskem letu 2004/2005, se izteka. V zdravstvenem sistemu, žal ne samo slovenskem, išče svoje priložnosti okrog 400 diplomantov. Odzivi, ki prihajajo iz naših učnih okolij, to so mariborski univerzitetni klinični center in zdravstveni dom ter bolnišnice in zdravstveni domovi ter ambulante po Sloveniji, pravijo, da imajo naši študentje in diplomanti dobro znanje in primerne podlage za razvoj kompetentnosti in profesionalnosti. Preverjanje oz. reakreditacija študijskega programa v decembru 2014 z zunanjimi evalvatorji je pokazala, da pomanjkljivosti v izvajanju ni bilo, da pa je nekaj priložnosti za izboljšanje, pri čemer so evalvatorji sledili našim lastnim ugotovitvam.

Ključni dogodki za Medicinsko fakulteto Univerze v Mariboru so vsekakor uspešna implementacija bolonjskih sprememb in posodobitev ter evropsko primerljiv študijski program, preselitev in delovanje v novogradnji v optimalnih pogojih za študij, delo in znanstvenoraziskovalni preboj, mednarodna uveljavitev in prepoznavnost fakultete, vzorčno in zgledno razvit tutorski sistem, izjemna vključenost študentov v študijski proces. Vse to predstavlja skupek uspešnega dela vseh deležnikov, od študentov, visokošolskih učiteljev in visokošolskih sodelavcev, strokovnih služb do vodstva fakultete.

V času, ko sicer še tečejo zadnje etape dekanskih volitev, je priložnost za pogled na prehojeno pot, a tudi za pogled naprej, za nove izzive in cilje. In teh je na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru veliko, eden med njimi je tudi prenova študijskega programa. Izkušnje, pogovori z učitelji in študenti so pokazali, da je

čas več kot primeren za spremembe in novosti. Kot smo zapisali, smo formalne cilje bolonjskega procesa dosegli, saj smo v prenovljenem enovitem magistrskem študijskem programu zagotovili prehodnost med medicinskimi fakultetami in posameznimi državami na osnovi kreditnega sistema. Pravzaprav bi morali resno razmisliti tudi o vzporednem poteku študija v angleškem jeziku, kar bi k nam pripeljalo še več tujih študentov. Prav tako smo veliko dosegli na področju sprotosti študija, kjer je zlasti pomembno delo tutorjev in mentorjev ter nekatere vsebinske spremembe znotraj predmetov, npr. sprotno preverjanje osvojenih vsebin, znatno smo povečali izbirnost vsebin in tako omogočili študentom, da poglobijo vedenja in znanja o vprašanih, ki jih še zlasti zanimajo. Desetodstotni delež izbirnih vsebin in njihova pestrost predstavljajo pomembno obogatitev študijskega programa.

Ena od poglavitnih prednosti študija medicine na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru je tudi stik z bolnikom od prvega letnika dalje, ko se v okviru PBL-modulov v obsegu pridobljenega znanja soočajo z realnim zdravstvenim in družbenim okoljem ter iščejo ustrezne rešitve zastavljenih vprašanj. Četudi študentje pogosto potožijo, da si želijo še več praktičnega dela ob bolniku in z bolnikom, ga že sedaj zagotavljamo v veliki meri, seveda pa bi si želeli, da bi bilo moč študirati medicino še bližje praktičnemu delu. Prav s ciljem oblikovanja čimbolj kompetentnega diplomanta z veliko mero etičnosti, empatije in sočutja razmišljamo o nekaterih novih izbirnih interdisciplinarnih predmetih. Smo pa ogromno naredili na področju komunikacijskih treningov, saj empatično komuniciranje v medicini ni samo dodatek k medicinskemu znanju, ki naredi zdravstvenega delavca bolj razumevajočega, temveč je spretnost, ki ga naredi učinkovitejšega, kot ugotavlja prof. dr. Mirjana Ule.

Sicer pa resno razmišljamo in načrtujemo nekatere pomembne

spremembe znotraj kurikularne prenove študijskega programa. Ena manjših bo sledila želji, da izboljšamo kakovost seminarjev, ki jih je po bolonjski prenovi veliko več od klasičnega predavanja ex katedra. Dobro tovrstno prakso beležimo pri temeljnem kliničnem predmetu Interna medicina, kjer študent napiše seminar kot članek, to pa bi želeli nadgraditi s pogostejšim snovanjem seminarskega dela ob bolniku in dobro prakso prenesti na vse klinične predmete.

Čas in izkušnje tudi kažejo, da bi bilo dobro uvesti nekatere nove predmete, druge pa združevati oz. jih bolj smiselno umestiti v študijski proces. Predmet Raziskovanje v medicini študentje sedaj poslušajo v 6. letniku, z novimi vsebinami in pristopi načrtujemo tak predmet v prvem in drugem letniku.

Predmet je smiselno prestaviti v prvi in drugi letnik študija, da študentje zgodaj dobijo znanja o medicinskem raziskovanju, pisanju in dizajniranju projektov in znanstvenih člankov, o znanstvenih bazah, medicinski statistiki itd. To pridobljeno znanje bo osnova za študentske raziskovalne naloge, razpisane dekanove nagrade in članke, tudi za pisanje in predstavitev obveznih seminarjev v obliki člankov v vseh letnikih študija. Predmetu je treba dati večjo veljavo in s tem tudi več kreditnih točk. Prepričani smo, da bo na takšen način tudi podiplomski študij bistveno učinkovitejši.

Sodobni zdravstveni sistem temelji na t. i. EB-M-načelih (Evidence Based Medicine), torej na z dokazi podprti medicini, temu pa mora nujno slediti že dodiplomska raven izobraževanja bodočih zdravnikov. V drugem in tretjem letniku tako načrtujemo uvedbo sestavljenega predmeta z delovno okrajšavo EBM, prinašal pa bo naslednje vsebine: statistika, epidemiologija, analiza člankov, medicinska angleščina.

Vrsto let poudarjamo nujnost zagotavljanja kompetentnosti oz. visoke profesionalnosti naših diplomantov, študijski program pa tem vprašanjem ni sledil v celoti. V tretjem in četrtem letniku bomo uvedli predmet Profesionalizem (Professional Development in Medicine), kar bo v tem prostoru absolutna novost. V teoriji je profesionalizacija proces, v katerem se skozi učenje in pridobivanje veščin ter izkušenj oblikuje strokovnjak, ekspert, izvedenec, kar smo doslej v medicini premaknili v čas specializacije. A potrebe časa so drugačne, že od diplomanta pričakujemo, da obvlada visoko zahtevna znanja, da je institucionalno organiziran in ima kot tak pomembno vlogo v družbi, deluje v skladu s strogimi merili medicinske

etike. Z vso svojo dejavnostjo, ki ne pomeni le delovanja v nekem ožjem strokovnem okolju, temveč pomeni način življenja vselej in povsod, tako oblikuje posebno, v teoriji pravijo temu profesionalno kulturo. Profesionalizacija v medicini ni le skupek znanja in spretnosti oz. veščin, temveč identifikacija lastnih sposobnosti, sodelovanje v horizontalnem in vertikalnem timu, spoznavanje tujih potreb oz. empatija in visoka raven etičnosti.

Že sedaj je študijski program na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru zasnovan po najsodobnejših načelih medicinskega študija, ki po dveh letih predklinike prinaša klinične vsebine, v katere predavatelji vpletejo vedenja iz temeljnih predkliničnih predmetov. Pokazala se je potreba po uvedbi novega t. i. integralnega predmeta predvidoma v četrtem letniku, ki bo vključeval klinično anatomijo, klinično fiziologijo, klinično farmakologijo in klinično biokemijo; potrebo po poglobljenih znanjih s tega področja so izrazili tako študentje kot predavatelji, saj se vsak drobec pomanjkljivega znanja pozna ob bolniku. Družbeno okolje namreč zahteva od zdravnikov nova znanja, spretnosti, tudi sposobnost sodelovanja s pacienti in njihovo zadovoljstvo. Študijski program sicer pripravi študente na specializacijo, vendar želimo tesneje povezati proces izobraževanja in prakse, dati večji poudarek mentorjem – zdravnikom praktikom. Dolgoročno pa omogočiti tudi zdravstvenim institucijam, da še bolj kot doslej spoznajo naše študente, njihove sposobnosti in znanja, saj predstavljajo pomemben kadrovski vir.

Študij medicine je eden najdaljših, najzahtevnejših in tudi najdražjih, ki ga študent praviloma zaključi z zadnjim opravljenim izpitom in (za-

enkrat) ne pripravlja ter zagovarja diplomskega dela. A da bi dobili vpogled v raven osvojenih študijskih vsebin, razmišljamo o neki obliki integralnega izpita po predkliničnem in še enega po kliničnem delu študija. To sicer predstavlja dodatne in velike spremembe v študijskem programu, a bodo kmalu nujne. Zaenkrat smo lahko samo ponosni na naše študente, ki del študija opravijo v tujini in dosegajo izvrstne rezultate, kar med drugim pove veliko o kakovosti študija na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru. Prav tako so povratne informacije iz naših učnih baz, kjer študentje opravljajo praktikum, diplomanti pa vstopajo v delovni proces (prvi tudi že kot specialisti), da imajo visoko raven znanja, kompetenc, pa tudi ustrezen odnos do pacientov in sodelavcev. Resne analize uspešnosti študija in zadovoljstva še nismo naredili, saj podiplomsko izobraževanje s pripravništvom in štiri do šestletno specializacijo še poteka. Prve diplomante smo dobili leta 2010, v tem letu bo večina prve generacije zaključevala specializacije in to bo zagotovo primeren čas za ugotavljanje, kaj bi morebiti v študijskem programu na dodiplomski ravni še izboljšali in katere vsebine bi lahko ponudili v okviru podiplomskega študija.

Izzivov v prihodnosti je še veliko, v tem prispevku smo se dotaknili le enega skupka, ki predstavlja prenovo študijskega programa Enovit magistrski študijski program splošna medicina, saj si izjemno prizadevamo, da bo dobra medicinska praksa (Good medical practice) odsevala v visokih strokovnih standardih in naši skrbi za nenehno izpopolnjevanje, vseživljenjsko učenje veščin in spretnosti, pridobivanje izkušenj ter pripadnosti naši fakulteti.

ZA NOVE LOGISTIČNE REŠITVE

7 MANCA ZRINSKI

Fakulteta za logistiko Univerze v Mariboru je v letu 2015 praznovala deset let svojega delovanja. Drzna začetna ideja o nastanku specializirane fakultete za logistiko se je v kratkem času izkazala za pravilno. Zavedati se moramo, da je globalizacija celovito spremenila razumevanje in delovanje logistike. Danes je logistika hrbtenica svetovnega gospodarstva in ključni dejavnik pri ustvarjanju vrednosti. Globalni trendi so kazali potrebo po znanstvenem pristopu k logistiki, kar so še v pionirski fazi logistike prepoznali naši ustanovitelji.

Fakulteta za logistiko Univerze v Mariboru je tako v Sloveniji kot tujini prepoznana in priznana kot fakulteta, kjer poučujemo kakovostne logistične vsebine in v danem trenutku ponujamo aplikativne rešitve gospodarstvu, a hkrati napovedujemo trende po še učinkovitejši logistiki.

Če najprej orišemo našo izobraževalno dejavnost, se zagotovo lahko pohvalimo z zavirljivimi rezultati. Imamo mednarodno akreditirane študijske programe pri dveh akreditacijskih hišah. Pri nas trenutno študira 473 študentk in študentov na vseh treh bolonjskih stopnjah. Na prvi stopnji študija izvajamo dva študijska programa: visokošolski strokovni program Gospodarska in tehniška logistika ter univerzitetni program Logistika sistemov. Izvajamo pa tudi magistrsko 2. in doktorsko 3. stopnjo programa Logistika sistemov.

Smo tudi ena redkih slovenskih fakultet in trenutno edina članica Univerze v Mariboru z mednarodno akreditiranim programom Logistika sistemov v ekonomiji, ki ga izvajamo skupaj z Ekonomsko fakulteto Subotica Univerze v Novem Sadu. Konec februarja smo dobili tudi prvega diplomanta skupnega programa.

Naši diplomanti že zasedajo vodilna in vodstvena delovna mesta v gospodarskih in negospodarskih družbah: v Poslovnem sistemu Mercator, v podjetjih Bosio, Molier, Odelo, Danfoss in GoOpti, v Slovenski vojski itd.

V okviru našega znanstveno-raziskovalnega področja smo pomembno obogatili svetovno zakladnico znanja na področju logistike. V tem času smo stkali tudi pomembne vezi z gospodarskimi sistemi, vojsko in javno upravo Republike Slovenije. V sodelovanju z vsemi deležniki smo uvrstili logistiko na zemljevid znanstvenih disciplin in ozavestili, da uspešno upravljanje in vodenje logistike prinaša konkurenčne prednosti. Orali smo ledino v konceptualizaciji logistike in s trdim delom presegli njeno prvinsko razmejitev na transport, promet in skladiščenje.

Tako danes raziskujemo širok spekter področij, ki smo jih na fakulteti umestili v 5 kateder: za kvantitativno modeliranje v logistiki, oskrbovalne verige in trajnostni transport, upravljanje v logistiki, tehniško logistiko in katedro za vojaško logistiko. Prepletanje med znanstvenimi področji kateder in uve-

lavljenimi znanstvenimi disciplinami, kot so ekonomija, tehniške vede, informatika in družboslovne vede, je v logistiki na nek način edinstveno. Logistika se namreč trudi ustvarjati sinergijo med omenjenimi disciplinami in ne samo, da uporablja te znanstvene pristope, temveč z njimi ustvarja nove, širše terminološke, metodološke in konceptualne okvirje.

Raziskovanje in učenje logistike pomeni, da imamo vedno prst na utripu svetovnega gospodarstva. Zato visoki standardi kakovosti, ki smo si jih zadali, od nas zahtevajo zagotavljanje odličnega okolja za naše študente, pedagoge in raziskovalce.

Zahvaljujoč se tesnim stikom z gospodarstvom smo v zadnjem letu, kljub podhranjenemu financiranju visokega šolstva in raziskovalne dejavnosti, uredili dva nova laboratorija.

Prvi je laboratorij za tehniko v logistiki, ki predstavlja minimizirano različico skladiščnega sistema. Prostor je namenjen testiranju in izboljševanju visokotehnološke opreme v partnerstvu s podjetji in bo študentom omogočal stik z opremo in delom v skladišču. V okviru laboratorijskih vaj, aplikativnih projektov in zaključnih del med drugim raziskujemo tudi področje intralogistike, s trenutnim fokusom na ergonomiji delovnih mest v logistiki in proizvodni logistiki.

Drugi novi laboratorij pa je Laboratorij za kvantitativno modeliranje v logistiki, v katerem imamo nameščena orodja za 3D modeliranje ter simulacije logističnih in proizvodnih procesov. Trenutno manjša skupina študentov sodeluje pri projektu dolgoročnega načrtovanja razvoja poslovne dejavnosti podjetja LIP Bled.

V letošnjem letu imamo v načrtu še nadaljnjo širitev naše laboratorijske dejavnosti, saj bomo uredili Laboratorij za preučevanje naprednih rešitev na področju embalaže.

Fakulteta za logistiko je tako pridobila nove možnosti povezovanja teorije in prakse, študentom omogočamo sodelovanje pri aplikativnih projektih realnega poslovnega okolja, raziskovalcem pa informacijsko, operativno in tehnično podporo pri raziskovanju.

POVEZOVANJE MEDICINSKE FAKULTETE Z UNIVERZITETNO BOLNIŠNICO CHARITÉ

➤ MIHA RUBIN

Univerza v Mariboru oziroma njena Medicinska fakulteta je na dobri poti, da vzpostavi tesno sodelovanje z ugledno univerzitetno bolnišnico Charité v Berlinu. V tej dela tudi priznani slovenski zdravnik prof. dr. Andrej Trampuž, ki je februarja obiskal mariborsko Medicinsko fakulteto. V Berlin se je vrnil s pozitivnimi vtisi.

»Navdušen sem nad vsemi možnostmi, ki jih vaša nova fakulteta daje, predvsem njen simulacijski center in sodobni raziskovalni laboratoriji, pa tudi druga infrastruktura,« je po ogledu Medicinske fakultete v Mariboru povedal prof. dr. Andrej Trampuž, vodja sekcije za infektologijo in septično kirurgijo v univerzitetni bolnišnici Charité.

Njegovo klinično delo v tej bolnišnici zajema konziliarno infektološko svetovanje pri zapletenih okužbah, vsadkih in odpornih bakterijah, pri raziskovalnem delu pa je osredotočen na iskanje novih antibiotikov in diagnostičnih testov. »V raziskovalni skupini je 17 znanstvenikov in raziskovalcev, ki se ukvarjajo z laboratorijskimi in kliničnimi projekti,« je pojasnil prof. Trampuž.

VELIKE MOŽNOSTI SODELOVANJA

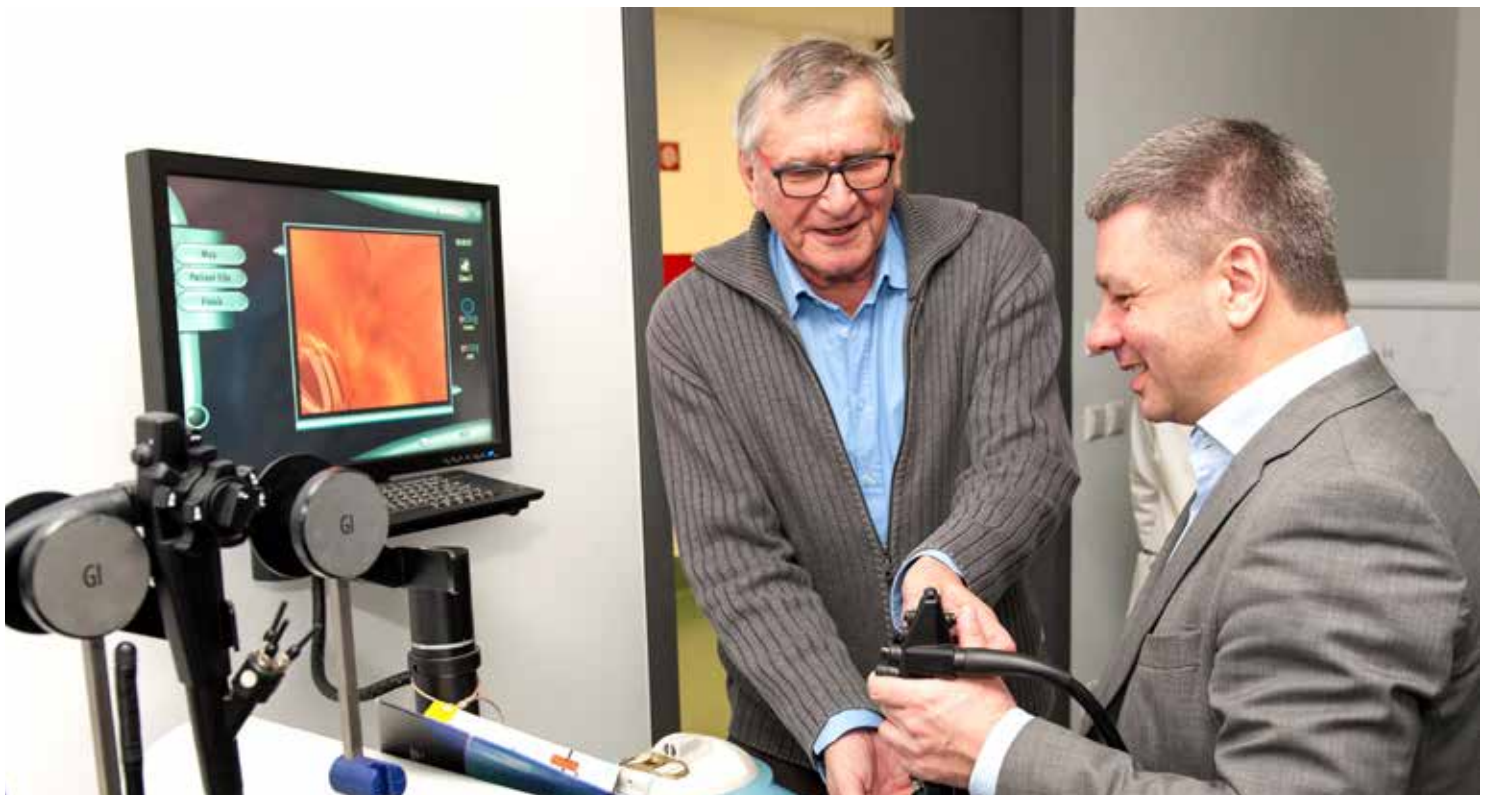
Kot je povedal, si želi vzpostaviti tesno sodelovanje med bolnišnico Charité v Berlinu in Medicinsko fakulteto Univerze v Mariboru, tako na raziskovalnem kot izobraževalnem področju in pri izmenjavi študentov. »Možnosti za to sodelovanje so zelo velike,« je prepričan: »Nemci imajo tako ali tako radi Slovence, ker so poznani kot delovni in inovativni ljudje,« je dodal Trampuž.

V lanskem letu je po njegovi zaslugi v Berlin že odšlo 10 mariborskih študentk in študentov medicine, sedaj pa razmišljajo, da bi tudi nemški študenti prihajali v Maribor. Ena od tukajšnjih študentk, ki so že bile na nekajtedenskem izpopolnjevanju v Berlinu, je tudi Milena Arnuš, ki ta čas obiskuje 6. letnik mariborske Medicinske fakultete.

DRAGOCENE IZKUŠNJE V TUJINI

»V bolnišnici Charité v Berlinu sem preživela šest tednov kirurške prakse pod vodstvom dr. Trampuža. Delala sem predvsem z ortopedi in s travmatologi in se pri tem zares veliko novega naučila,« je povedala Milena Arnuš. »Res sem hvaležna, da ima naša medicinska fakulteta to povezavo z eno izmed najbolj znanih univerzitetnih bolnišnic v Evropi,« je dodala.

»Upamo, da bo takšno sodelovanje potekalo

tudi v prihodnje, in da bo še uspešnejše,« je povedal dekan Medicinske fakultete Univerze v Mariboru prof. dr. Ivan Krajnc. Kot je napovedal bodo prof. Trampuža, ki velja za vrhunskega infektologa, vključili v pedagoški proces kot gostujočega profesorja pri predmetu infekcijske bolezni. Po tem, ko so mu razkazali sodobno opremljene laboratorije na mariborski Medicinski fakulteti, pa se nadejajo tudi, da bi lahko postali sodelavci ali partnerji pri njegovih projektih, ki jih ima v okviru Evropske unije. »Prof. Trampuž je eden od vodilnih pri raziskavah bakterijskih ali infekcijskih komplikacij pri kostnih vsadkih oziroma pri ortopedskih operacijah,« je pojasnil prof. Krajnc.

Da bi pri Evropski uniji vložili skupne raziskovalne projekte, imajo dobre možnosti, je ocenil prof. dr. Andrej Trampuž, ki že vrsto let dela v tujini. Kljub temu ves čas z zanimanjem spremlja tudi dogajanje na področju zdravstva v Sloveniji.

SLOVENSKI ZDRAVNIKI DOBRO IZOBRAŽENI

»Imam občutek, da v zdravstvenem sistemu v Sloveniji manjka predvsem dobra organizacija. Veliko časa se izgubi zaradi neorganiziranosti. Zmeraj znova pa ugotavljam, da so slovenski zdravniki zelo dobro izobraženi in tudi zelo cenjeni v tujini,« je povedal prof. Trampuž. Po njegovem mnenju bi v Sloveniji morali razmisliti, kako ugledne slovenske zdravnike privabiti nazaj v domovino. »Sam že nekaj let razmišljam o vrnitvi in se tudi konkretno pogovarjam o tem. Seveda bi obdržal povezave s Švico, Avstrijo in Nemčijo,« je dodal.

Čeprav je Andrej Trampuž sam zaključil študij na Ljubljanski Medicinski fakulteti (tam je diplomiral leta 1994), je po njegovih besedah prav, da je Slovenija dobila še medicinsko fakulteto v Mariboru, že zaradi konkurence. »Mi veliko lažje sodelujemo z mariborsko Medicinsko fakulteto kakor z ljubljansko, ki je bila pri vseh teh pogovorih precej manj fleksibilna,« je še povedal med nedavnim obiskom Medicinske fakultete Univerze v Mariboru.

Združevalni iskalnik UM:NIK ali bližnjica do iskanih virov

➤ JERNEJA GRAŠIČ

➤ DR. JERNEJA FERLEŽ

Že razmeroma dolgo smo na vseh področjih življenja izpostavljeni veliki količini informacij, ki jih moramo vsakodnevno predelati. Za njihovo iskanje in selekcijo včasih porabimo skoraj toliko časa kot za njihovo vsebinsko obdelavo. Z naraščanjem števila elektronskih podatkovnih zbirk in drugih virov informacij in njihovih ponudnikov smo se tako kot raziskovalci ali študenti znašli v razveseljivem izobilju informacij, povezanih s temo, s katero se ukvarjamo, po drugi strani pa tudi pred veliko težavo. Kako najti vse relevantne podatke, kje jih iskati, koliko časa in energije posvečati tej prvi, nikakor ne nepomembni fazi raziskovanja? Kje iskati nasvete, katera podatkovna zbirka prinaša največ za naše področje relevantnih virov? Po kateri poti in na kak način se lotiti iskanja z vedno znova podobnimi, a v podrobnostih vendarle različnimi iskalnimi strategijami? In končno, kako biti nenehno obveščen o novostih in kako narediti primerno selekcijo?

Na tej poti je učinkovita pomoč univerzitetni iskalnik - iskalno orodje, ki ga ponuja Univerzitetna knjižnica Maribor. Poimenovali smo ga UM:NIK. Njegova osnovna prednost je, da uporabniku prihrani zamudno iskanje virov po posamičnih podatkovnih zbirkah in knjižničnih katalogih. Omogoči mu, da z eno iskalno zahtevo najde skoraj vse dosegljive rezultate o temi, ki ga zanima. Tako lahko z vnosom zelenega iskalnega gesla najde vire iz vseh elektronskih podatkovnih zbirk, ki jih ponuja Univerzitetna knjižnica Maribor in iz njenega knjižničnega kataloga. V kratkem bodo v UM:NIK-u najdljivi tudi podatki iz lokalnih knjižničnih katalogov fakultetnih knjižnic Univerze v Mariboru, predvidena je tudi vključitev vsebine DKUM-a in s tem diplomskih in magistrskih del ter disertacij, nastalih na Univerzi v Mariboru - v elektronski obliki, največkrat v polnem besedilu.

Kaj in kako lahko uporabnik torej najde z eno iskalno zahtevo? Znanstvene članke iz elektronskih podatkovnih zbirk, elektronske knjige različnih ponudnikov ter tiskano in drugo fizično gradivo iz knjižničnega fonda Univerzitetne knjižnice Maribor. Pri tem bo pri znanstvenih člankih in elektronskih knjigah, če licenčni pogoji to dopuščajo, prišel neposredno do polnega besedila, pri gradivu iz knjižničnega fonda pa seveda zgolj do bibliografskih podatkov o gradivu. Za gradivo, ki ga ne najde v polnem besedilu, lahko uporabi klasično medknjižnično izposajo, včasih pa bo zadoščal že fizični obisk v knjižnici.

Če uporabnika zanimajo zlasti znanstveni članki, je priporočeno iskanje v angleščini, saj je to jezik večine podatkovnih zbirk. Za iskanje po katalogu knjižnice je primernejše iskanje v slovenskem jeziku. Zamudno preverjanje in poižvedovanje, katera podatkovna zbirka je najprimernejša za posamezno področje, pri iskanju v UM:NIK-u odpade - iskalnik bo namreč sam prebrskal vse in ponudil informacije iz vseh. Nabor obsega več milijonov različnih elektronskih in tiskanih virov, ne glede na to, v kateri

zbirki ali v kateri knjižnici ti dejansko so. Namen UM:NIK-a je po najkrajši poti zagotoviti uporabniku polno besedilo elektronskega vira ali informacijo o zalogi gradiva v knjižnicah.

Iskanje v UM:NIK-u je mogoče tako na računalnikih v prostorih knjižnice in znotraj območja IP-jev Univerze v Mariboru kot tudi z načinom oddaljenega dostopa za tiste uporabnike, ki so po licenčnih pogojih do oddaljenega dostopa upravičeni. To pa je večina uporabnikov, ki prihajajo z Univerze v Mariboru.

Oddaljeno se je do elektronskih virov - ob izpolnjevanju pogojev (status študenta ali zaposlenega na UM, urejene obveznosti do knjižnice) - mogoče prijaviti z uporabniškim

imenom (ukm.nnnnnn@libroam.si, pri čemer je nnnnnn številka članske izkaznice) in z geslom za storitev Moja knjižnica.

UM:NIK ob preprostem iskanju z iskalno besedo ali frazo ponuja še nekaj dodatnih funkcionalnosti: pomoč pri citiranju najdenih virov, filtriranje rezultatov, beleženje lastnih opomb, opomnik o novostih v izbranem časovnem intervalu, izvoz v druge sisteme in oblike in brskanje po virih od A do Ž. Omogoča tudi registracijo, shranjevanje najdenih zadetkov in deljenje rezultatov iskanja z drugimi, pa tudi posredovanje v družabna omrežja.

Registracija oz. osebna prijava je enaka kot v drugih podatkovnih zbirkah ponudnika EBSCO,

kar pomeni, da lahko uporabnik, ki je v kateri od EBSCO-vih zbirk že registriran, tudi za UM:NIK uporabi isto uporabniško ime in geslo.

Iskalnik UM:NIK je dosegljiv na različnih mestih. Na domači strani Univerzitetne knjižnice Maribor je umeščen tako, da se uporabniku kot prvi iskalnik ponudi že na vstopni strani knjižnične domače strani, najdljiv pa je tudi na večini domačih strani fakultet oz. fakultetnih knjižnic Univerze v Mariboru.

Za morebitne nadaljnje informacije o iskalniku ali o virih, po katerih brska, lahko povprašate na elektronski naslov eds.ukm@um.si. Veseli bomo tudi komentarjev, predlogov in mnenj o iskalniku.

VABLJENI NA REKREACIJO V UŠČ LŠ

➤ MAG. MIHA PAUKO

Temeljni namen Univerzitetnega športnega centra (UŠČ) Leona Štuklja je zagotavljanje pogojev za izvajanje programa obštudijskih interesnih športnih aktivnosti študentov, ki ga na Univerzi v Mariboru organizira in vodi Študentski svet s ciljem povečati število študentov, aktivno vključenih v športno vadbo (rekreacija, univerzitetne lige, meduniverzitetna prvenstva in državna prvenstva). Hkrati v UŠČ ponujamo široko paleto športnih aktivnosti zaposlenim na Univerzi v Mariboru in jih z ugodnimi cenami spodbujamo k aktivnemu življenju.

Izmed vsakoletnih obštudijskih športnih dejavnosti je vredno izpostaviti univerzitetno športno ligo za prvaka Univerze v Mariboru, predizpitni in spomladanski maraton aerobike, športne aktivnosti v okviru Tedna zdravja in druge dejavnosti. Omenjena medfakultetna tekmovanja v okviru naše univerze potekajo od novembra do aprila. Sprva ponujajo ligaški sis-

tem ekipnega dela tekmovanj v malem nogometu, košarki in odbojki, študentke in študenti pa se merijo tudi v posamičnih športnih disciplinah, kot sta badminton in namizni tenis. V maju poteka še finalni turnir, ko organizatorji poskrbijo še za uradnega napovedovalca, tekme sodijo licencirani sodniki, najboljši pa prejmejo medalje, pokale in lepo število praktičnih nagrad.

UŠČ je bil predan v uporabo študentom in zaposlenim na Univerzi v Mariboru junija 1995, februarja 2000 pa je bil poimenovan po našem olimpijcu Leonu Štuklju, ki je sam prerezal trak ob simboličnem ponovnem odprtju. Ob Štukljevi

100-letnici (novembra 1998) smo na galeriji dvorane postavili njegov doprni kip, od novembra 2001 pa je UŠČ bogatejši še za stalno zbirko fotografij, medalj in priznanj, posvečeno našemu slavnemu meščanu.

Večnamenska dvorana UŠC, kjer potekajo športne dejavnosti študentov, zaposlenih na Univerzi v Mariboru in v prostih terminih tudi drugih uporabnikov, obsega veliko dvorano, namenjeno ekipnim športom, kot so nogomet, odbojka in košarka. Dvorana za borilne športe gosti treninge aikida in aikida za otroke. V dvorani za aerobiko poteka vodena skupinska vadba, ki predstavlja eno od najbolj zabavnih in učinkovitih oblik rekreacije, v glavnem pa se je udeležujejo predstavnice nežnejšega spola. Izvajamo številne dinamične programe, kot so zumba, intervalni trening, metabolični trening, cardioplus, TNZ, oblikovanje telesa, shape fit, HIIT, ter nekoliko bolj umirjene, kot so pilates, yogalates, ABC gibanja in vadba za hrbtenico. Na voljo sta tudi dvorani za skvoš in dvorani za fitness, kjer med drugim dvakrat tedensko vadijo tudi študenti s posebnimi potrebami. Razpolagamo še s plezalno steno City Wall, namenjeno športnemu plezanju. Poleg tega pa za boljše počutje in sprostitev uporabnikov ponujamo še finsko savno in klasično masažo. Vadbe v UŠC ne bi bilo brez usposobljenih in habilitiranih učiteljev športne vzgoje na Univerzi v Mariboru, licenciranih vaditeljev športnih dejavnosti (skupinska vadba, športno

plezanje) in osebja UŠC, ki skrbi za pripravo ter vzdrževanje dvoran in ustreznih rekvizitov.

Vsak uporabnik prostorov UŠC si na recepciji dvorane najprej priskrbi člansko izkaznico, ki stane 2,50 evra in velja trajno. V UŠC skrbimo tudi, da rekreacija študentov ne udari preveč po žepu: za igranje košarke, odbojke in malega nogometa, razpisano v skladu z urnikom, študenti Univerze v Mariboru odštejejo zgolj 7,50 evra za celotno študijsko leto!

Ob tem lahko uporabniki izbirajo med nakupom mesečnih, semestrskih in letnih kart za vse prej naštete dejavnosti, ki jih ponujamo. Zaposlene na Univerzi v Mariboru vadba v UŠC stane nekoliko več kot študente, a vendarle manj kot zunanje uporabnike.

Dvorana UŠC poleg že naštetih študentskih tekmovanj gosti tudi različne druge športne prireditve. V zadnjih letih v njej potekajo tradicionalni mednarodni turnirji v badmintonu (Maribor Grand Prix Open), futsalu (mednarodno tekmovanje gluhih in naglušnih ter Erasmus turnir), ultimate frizbiju itd.

V mestu ob Dravi je dvorana UŠC najbolj prepoznavna po izvedbi maturantskih plesov, ki jih za mariborske in druge srednje šole že dve

desetletji gostimo v februarju in marcu. Tradicionalna sta postala tudi karierni zaposlitveni sejem in tridnevna mednarodna Tattoo konvencija, poleg tega pa so fakultete Univerze v Mariboru pri nas že izvedle slovesnosti ob inavguraciji dekana ali podelitvi diplom. Gostimo še več drugih prireditev, med njimi tudi izbor športnika Maribora.

Študentski svet Univerze v Mariboru v UŠC običajno dvakrat letno organizira izjemno obiskana dogodka Gremo na prvi rok (v oktobru ob pričetku študijskega leta) ter Fašenkfest (na pustni torek), ko se študenti zabavajo ob glasbi uveljavljenih glasbenih skupin.

Naj sklenem s povabilom vsem študentkam in študentom ter zaposlenim na Univerzi v Mariboru: ne odlašaj z obiskom rekreacije v UŠC, tvoje telo ti bo hvaležno!

KONTAKT
 Univerzitetni športni center Leona Štuklja
 Koroška cesta 130, 2000 Maribor
 vodja: mag. Miha Pauko
<http://usc.um.si>
 telefon: 031/709 710

NOVICE

■ NOVI DOKTORJI ZNANOSTI UNIVERZE V MARIBORU

Rektor Univerze v Mariboru prof. dr. Igor Tičar je 3. in 10. marca 2016 promoviral naslednje doktorje znanosti Univerze v Mariboru:

Saša Štraus, FKBV

Potencialni indikatorji za ocenjevanje trajnosti v pridelavi hrane na njivah, mentorica prof. dr. Martina Bavec.

Miha Šepec, PF

Kazniva dejanja kibernetnega kriminala – značilnosti in posebnosti sodobnega kazenskega prava, mentor prof. dr. Vid Jakulin.

Verena Rošič Feguš, PF

Vloga aktov mehkega prava v Evropski uniji (Pravni in institucionalni vidiki uporabe in pojav hibridnih pravnih področij), mentorica prof. dr. Janja Hojnik.

Matej Paulič, FS

Model inteligentnega sistema za prilagajanje postavitev obdelovanca v delovni prostor obdelovalnega stroja, mentor prof. dr. Jože Balič.

Tomaž Irgolič, FS

Optimiranje odrezavanja gradientnega materiala pri rezanju, mentor prof. dr. Franc Čuš.

Andrej Cupar, FS

Razvoj metodologije za razvrstitev zaznavnih ploskev pri oblikovanju izdelkov, mentor izred. prof. dr. Zoran Stjepanović.

Tine Konjedic, FERI

Soft switching for improving the efficiency and power density of a single-phase converter with power factor correction, mentor prof. dr. Milan Milanovič.

Marko Kobal, FERI

Analiza zmogljivosti in funkcionalnosti omrežja InfiniBand v virtualiziranih super-računalnikih s porazdeljenim pomnilnikom, mentor doc. dr. Milan Ojsteršek.

Simon Jurič, FERI

Bližje-infrardeča spektroskopija na standardni računalniški mobilni napravi za zaznavo in vizualizacijo podkožnih ven, mentor prof. dr. Borut Žalik.

Lili Nemeč Zlatolas, FERI

Model vpliva zasebnosti na razkrivanje informacij uporabnikov družbenega omrežja Facebook, mentorica prof. dr. Tatjana Welzer Družovec.

mag. Lovro Belak, FERI

Strateško vzdrževanje prenosnih naprav s stališča zanesljivosti in tveganja, mentor prof. dr. Jože Pihler.

Lucijan Korošec, FERI

Pulzno gostotno moduliran mikrorazsmernik z aktivnim razklopitvenim tokokrogom, prof. dr. Milan Milanovič.

Aleksandra Petrovič, FKKT

Odstranjevanje dušikovih spojin in kovin iz pitne vode z algami *Chlorella Sorokiniana*, mentorica izr. prof. dr. Marjana Simonič.

Peter Trop, FKKT

Računalniška simulacija proizvodnje metanola iz različnih organskih energetskih surovin, mentor izr. prof. dr. Darko Goričanec.

Gregor Žerjav, FKKT

Modificirane površine Cu, Zn, Cu₁₀Zn in Cu₄₀Zn z izraženimi hidrofobnimi lastnostmi

v namene protikorozijske zaščite, mentorica izr. prof. dr. Regina Fuchs-Godec.

Barbara Pirš, FKKT

Vpliv sušilcev na kakovost premaznega filma v alkidnih premazih z visoko vsebnostjo suhe snovi, mentor doc. dr. Peter Venturini.

Marija Pevec, FF

Kultura samoevalvacije kot dejavnik razvojnih procesov pri dvigu in ohranjanju kakovosti dela v srednjih poklicnih in strokovnih šolah, mentorica izr. prof. dr. Marija Javornik Krečič.

Dejan Pukšič, FF

Učenje slovenščine kot tujega jezika ob podpori mobilnih naprav s tipnim uporabniškim vmesnikom, mentorica izr. prof. dr. Melita Zemljak Jontes.

Tatjana Kikec, FF

Geografska tipizacija Pomurja glede na sušo in možnosti za prilagoditev pojavu, mentor doc. dr. Igor Žiberna.

Anja Urekar Osvald, FF

Literarische Fremd- und Selbstinszenierung in der deutschen regionalen Presse aus der Steiermark un Krain (1900-1914) und ihre gesellschaftliche Funktion, mentor izred. prof. dr. Matjaž Birk.

mag. Mateja Dostal, FF

Vloga učitelja pri razvijanju tujejezikovne spoznavevalne zmožnosti za poslovne sestanke v angleškem jeziku: primer simulacije poslovnih sestankov, mentorica doc. dr. Violeta Jurkovič.

mag. Doris Mlakar Gračner, FF

Schreibstrategien beim argumentativen Schreiben im Spannungsfeld zwischen Slowenisch als Muttersprache und Deutsch als Fremdsprache. Eine empirische Studie, mentorica prof. dr. Karmen Teržan-Kopecky.

Monika Deželak Trojar, FF

Janez Ludvik Schönleben (1618–1681) v luči arhivskih virov, njegovega zgodovinskega in retoričnega opusa, mentor doc. dr. Andrej Hozjan.

mag. Marijana Korunek

Razvoj kompleksa pavlinskog samostana Blažene Djevice Marije i svih svetih u Šenkovcu (1376–1786) u svjetlu povijesnih i arheoloških istraživanja, mentor prof. dr. Andrej Hozjan.

Uroš Vek, EPF

Analiza nestanovitnosti donosnosti razvitih in razvijajočih trgov v času ekonomsko-finančnih kriz, mentorica izred. prof. dr. Tanja Markovič Hribernik.

Ina Lejko, EPF

Dinamičen model internacionalizacije slovenskih globalno rojenih malih in srednje velikih podjetij, mentor izred. prof. dr. Milan Jurše.

Mag. Vesna Trančar, EPF

Analiza vpetosti upravljalcev portfelja med temeljno in tehnično analizo delnic ter vpliv števila uporabljenih kazalnikov analiz delnic na donosnost portfelja, mentor prof. dr. Žan Jan Oplotnik.

Mag. Mateja Lorber, EPF

Značilnosti in kompetence vodij v povezavi s počutjem zaposlenih v zdravstveni negi, mentorica prof. dr. Sonja Treven.

Vojko Kanič, MF

Vpliv ledvične funkcije na preživetje bolnikov po trombozi v žilni opornici v koronarnih arterijah, mentor prof. dr. Radovan Hojs.

mag. Nina Gorišek Miksič, MF

Etiologija virusnih okužb dihal pri oskrbovanih in zaposlenih v domu starejših občanov, mentor akad. prof. dr. Franc Strle.

mag. Zlatka Kanič, MF

Vpliv probiotikov na preprečevanje okužb in bakterijske sepse ter rast nedonošenčkov zelo male porodne teže (pod 1500 g), mentorica prof. dr. Dušanka Mičetič – Turk.

■ REKTORJEV DAN

Univerza v Mariboru je 27. januarja 2016 s slovesnostjo obeležila Rektorjev dan. Na slovesnosti je rektor Univerze v Mariboru prof. dr. Igor Tičar podelil priznanja in nagrade Univerze v Mariboru za leto 2015; prejeli so jih tisti, ki so s svojim delom, izrednimi uspehi, dosežki in zaslugami pomembno prispevali k uveljavitvi in razvoju Univerze v Mariboru. Med skupno dvainštiridesetimi nagradami in priznanji je bil podeljen tudi naziv zaslužni profesor, ki ga je prejel prof. dr. Zmago Turk za izredne uspehe in dosežke tako na znanstvenoraziskovalnem kot izobraževalnem področju ter za velik doprinos k ustanavljanju in razvoju Fakultete za zdravstvene vede Univerze v Mariboru. Rektorjev dan je pedagoškega procesa prost dan.

PODELJENA PRIZNANJA IN NAGRADE 2015 NA REKTORJEM DNEVU**ZASLUŽNI PROFESOR**

prof. dr. Zmago Turk

NAGRADA UNIVERZE V MARIBORU ZA ZNANSTVENORAZISKOVALNO, UMETNIŠKO IN IZOBRAŽEVALNO DELO

red. prof. dr. Polona Tominc (EPF UM)

doc. dr. Borut Werber (FOV UM)

red. prof. dr. Matjaž Perc (FNM UM)

izr. prof. dr. Matej Vesenjaj (FS UM)

red. prof. dr. Jože Pihler (FERI UM)

PRIZNANJE UNIVERZE V MARIBORU ZA ZNANSTVENORAZISKOVALNO, UMETNIŠKO IN IZOBRAŽEVALNO DELO

doc. dr. Jadranka Stričević (FZV UM)

doc. dr. Alenka Baggia (FOV UM)

doc. dr. Nataša Vujica Hercog (FS UM)

izr. prof. dr. Branko Lobnikar (FVU UM)
red. prof. dr. Dušan Gleich (FERI UM)

NAGRADA UNIVERZE V MARIBORU ZA STROKOVNO DELO

Simona Novak (FZV UM)

Sandra Bajde (FOV UM)

Suzana Horvat (FERI UM)

PRIZNANJE UNIVERZE V MARIBORU ZA STROKOVNO DELO

Anton Plohl (ŠD UM)

Rosvita Ferčal (FKBV UM)

Janez Pohleven (EPF UM)

Iztok Slatinek (Rektorat)

Aleks Logar (FF UM)

Tatjana Zabavnik (FS UM)

SVEČANA LISTINA UNIVERZE V MARIBORU

Arctur d. o. o.

Janez Škrlec

REKTORJEVA NAGRADA

Blaž Frešer (EPF UM)

David Selčan (FERI UM)

Matic Slatinek (FE UM)

Eva Klemenčič (FNM UM)

Vito Vinkovič (FS UM)

Jasmina Simanič (FZV UM)

Aleksandra Gradišnik (FVV UM)

Nejc Piko (MF UM)

Miha Strmčnik (PF UM)

Matic Ledinek (FG UM)

Manja Podgoršek (PEF UM)

Anja Postružnik (FF UM)

Amira Mujanović (FOV)

Lara Škof (FKBV UM)

Blaž Goričar (FKKT UM)

Jerneja Mašera (FL UM)

ZNAK LEONA ŠTUKLJA

Simon Marčič

PLAKETA LEONA ŠTUKLJA

Filip Mlinšek

LISTINA ZA NAJ PROSTOVOLJCA ŠTUDENTA UM

Jani Breznik

LISTINA ZA RAZVOJ OBŠTUDIJSKIH DEJAVNOSTI:

Društvo študentov psihologije Maribor

■ ŠTUDENTI UNIVERZE V MARIBORU TUDI VRHUNSKI ŠPORTNIKI

Naši študenti športniki nas vsako sezono razveseljujejo z nizanem odličnih rezultatov. Letos moramo še posebej izpostaviti vrhunske rezultate Petra Prevca in odmevno zmago Filipa Flisarja.

Svetovni prvak v smučarskem krosu Filip Flisar je februarja na tekmi svetovnega pokala v švedskem Idreju, zabeležil svojo peto zmago v svetovnem pokalu in se še tretjič v sezoni povzpел na stopničke.

Peter Prevc je v letošnji sezoni osvojil vse lovorike, ki so bile na razpolago. Začel je z zlatim orlom na novoletni turneji, nadaljeval z naslovom svetovnega prvaka v smučarskih poletih v Kulmu, še pred koncem sezone pa si je zagotovil tudi veliki kristalni globus za zmago v skupnem seštevku svetovnega pokala. Vmes je podiral tudi rekorde po številu dobljenih tekem v sezoni in osvojenih

točk v Planici mu je naposled po štirih izjemnih tekmah pripadel še tretji zaporedni mali globus v poletih.

V takšnem slogu kot Prevc je svetovno konkurenco prekosila le še alpska smučarka Tina Maze v svoji rekordni zimski sezoni 2012/2013.

■ INFORMATIVNI DNEVI

Na Univerzi v Mariboru in njenih članicah so 12. in 13. februarja 2016 potekali informativni dnevi. Tako je Univerza v Mariboru bodočim brucem ob pomembni življenjski odločitvi želela ponuditi čim več koristnih informacij, da se bodo lahko čim bolje odločili o svoji nadaljnji študijski in karierni poti. V okviru informativnih dni smo za bodoče študente organizirali tudi svetovalni in izobraževalni dogodek z naslovom »Ustvari si prihodnost – kaj je dobro vedeti pred izbiro študija?«, poskrbljeno pa je bilo tudi za brezplačen avtobusni prevoz od železniške postaje do posameznih fakultet v Mariboru.

■ IZOBRAŽEVANJA ZA ZAPOSLENE »IZPOPOLNI UM«

Univerza v Mariboru je (v sklopu uresničevanja Strategije razvoja UM do leta 2020) v lanskem letu pričela intenzivno pripravljati izobraževanja za zaposlene, s poudarkom na poučevanju oziroma podpori visokošolskemu učnemu osebju in njihovemu didaktičnemu usposabljanju ter trajnostnemu in družbeno odgovornemu razvoju univerze. Na izobraževanjih se skladno z Erevanskim komuniquejem (Erevan, 14. in 15. maj 2015) še posebej poudarjajo kakovost, pedagoške novosti ter pomen učenja in poučevanja, organizirani pa so tudi dogodki z vsebinami, ki jih zaposleni potrebujejo pri svojem delu. Pred pripravo programa izobraževanj so zaposlenim na univerzi poslali v izpolnjevanje vprašalnik, s katerim so pridobili informacije o tem, katera znanja in kompetence zaposleni po njihovem mnenju potrebujejo pri svojem delu. Program izobraževanj je bil pripravljen tudi na podlagi informacij, pridobljenih s primerov dobrih praks partnerskih univerz.

Med dogodki, ki so jih izvedli strokovnjaki iz tujine, želimo izpostaviti predavanje prof. dr. Manje Klemenčič (Univerza Harvard), ki je 13. aprila govorila, kaj bi morali vedeti o na študenta osredotočenih pristopih in kaj taki pristopi zahtevajo od študentov in predavateljev, 18. marca pa je nekdanja prorektorica za raziskave in tehnologijo (Univerza v Zagrebu) prof. dr. Melita Kovačević govorila o timskem delu in delu v interdisciplinarnih skupinah. 26. oktobra 2016 pa bo prof. dr. Todd Zakrajsek (University of North Carolina), izvedel delavnico o načinih motiviranja študentov.

Dodatne informacije o prihajajočih dogodkih so na voljo na spletni strani Univerze v Mariboru, pod zavihkom Kakovost/Razvoj in kariera zaposlenih.

SLOKI SVETLOLASI NORVEŽANI, MIT ALI RESNICA?

➤ ASIST. DR. ANDREJA ŠPERNJAK

Najbrž je malokdo slišal za mesto Levanger ali pa je celo bil tam. Levanger je norveško mesto z manj kot 20.000 prebivalci, a imajo fakulteto za izobraževanje učiteljev in medicinskega osebja. Tudi sama za mesto ob morju najbrž ne bi vedela, če se ne bi preko UM prijavila na razpis Norveškega finančnega mehanizma in v skupnem naboru držav, kamor bi lahko šla na izmenjavo pedagoškega osebja (Norveška, Islandija ali Lihtenštajn), izbrala Norveške. Povezala sem se z Oslom, a je bil njihov odziv negotov in nejasen, zato sem poiskala drugo ustrežno institucijo na severu, s katero ima UM podpisan sporazum za izmenjavo in tako pristala v Levangru.

Levanger leži ob obali približno 80 kilometrov severno od Trondheima. Od trondheimskega letališča Værnes do Levangra je najlažje (direkten dostop z letališča na postajo), najudobnejše (kot naš InterCity), najhitreje (45 minut), najceneje (12 evrov) in najbolj točno (na minuto) prispeti z lokalnim vlakom, od koder lahko človek kot iz udobnega naslonjača občuduje norveške fjorde, pokrajino in značilne norveške rdeče, bele ali rumene hiše.

Ljudje veliko uporabljajo javni prevoz, v lokalnih krajih pa je najaktualnejše prevozno sredstvo kolo. Kolo vozijo vse generacije, ne glede na vremenske razmere. Ker so ob morju, dežuje skoraj vsakodnevno, a jih to ne ovira, da se v službo, šolo ali po drugih opravkih ne bi peljali s kolesom. Temu primerno

Slika 1

so opremljeni – dežni plašč, zaščita sedeža in obvezna čelada. Čelada je zakonsko določena za otroke do 12. leta, za ostale je priporočljiva, tako kot pri nas, a jo tudi odrasli nosijo, kar predstavlja odličen zgled mlajšim in jim je samoumevna. Veliko ljudi nosi tudi odsevne jopiče in različne odsevnike, kar ni nič čudnega, saj imajo v zimskem času zgolj do štiri ure dnevne svetlobe. Od vožnje s kolesom jih ne odvrne niti kakšnih 30 centimetrov zapadlega snega.

Poleg tega da sami skrbijo za lastno prometno varnost, za pešce in kolesarje skrbijo tudi vozniki. Ko je pešec pred prehodom za pešce, vozniki ustavijo že 15 metrov prej, ne glede na to ali vozijo osebni avto ali pa tovorno vozilo (tudi cisterno). Kaj takšnega v Sloveniji redko doživimo, saj naši vozniki raje še dodatno pohodijo plin, kot da bi se ustavili.

Na sliki 2 je primer »očiščenosti« cest in pločnikov po petih dneh sneženja. Cest in pločnikov ne solijo, temveč jih le posipavajo s peskom, ki ga dovažajo z bagri. Hoja po pločnikih je otežena in izredno nevarna, posebej ko na sneg pade dež in vse skupaj zamrzne – večkrat sem lahko na fakulteto oddrsala brez drsalk. A se zaradi takšnih razmer nihče ne pritožuje. Pri nas bi bila v takšnih primerih zimska služba in njena nepripravljenost že prvi dan sneženja tema večernih poročil. Tukaj človek dobi občutek, da vse teče veliko bolj umirjeno, brez naglice, panike in

Slika 2

slabe volje. Razlog tega so najbrž njihove (zaenkrat še stabilne) ekonomske razmere in (za nas) visok življenjski standard, čeprav mnogi analitiki trdijo, da so zaradi pomanjkanj novih naftnih vrtin začeli porabljati denarne rezerve. O tej problematiki in zaskrbljenosti razpravljajo tudi na vsakodnevnih klepetih ob kavi. »Kofetkanja« na prostem od ranega jutra do poznih večernih ur pa ne omogočajo vremenske razmere in delovni čas kavarn. V zimskem času je za »kofetkanje« prehladno in večji del dneva je temno, pa tudi delovni čas gostinskih lokalov je skozi vse leto krajši. Gostilne, ki ponujajo hrano, poslujejo od 13. ali 14. do 22. ure, pivnice pa od 19. do 24. ure oz. ob koncih tedna do 2. ure naslednjega dne. Tudi študentska restavracija ima krajši delovni čas, kot je to običajno pri nas. Poslujejo od 8.45 do 15.15 ure, ob petkih le do 14. ure. Študijske obveznosti na fakulteti praviloma izvajajo med 9. in 14. uro, čeprav imajo zaposleni z magnetno kartico in kodo možnost uporabe fakultetnih prostorov 24 ur dnevno / 7 dni v tednu. O študiju in študentskem življenju na Norveškem kdaj drugič. Fakultetna uprava in zaposleni imajo veliko zaupanja v poštenost študentov in drugih obiskovalcev, saj imajo množico didaktičnih pripomočkov razstavljenih kar v avli fakultete in to brez posebne zaščite. Dostopni so vsem. Vsak jih lahko prime, pogleda in preizkusi, ne da bi koga kaj vprašal. Zanimivo je tudi, da noben didaktični

Slika 3

pripomoček nima logotipa fakultete ali inventarne številke.

Po eni strani imajo visoko mero zaupanja, po drugi pa očitno slabe izkušnje, saj lastnike avtomobilov celo s prometnimi znaki opozarjajo, naj vzamejo vredne predmete iz avtomobilov, preden bodo za njih »poskrbeli« vlomilci.

Uradni jezik je norveščina. Razumejo še švedščino in danščino, ne pa tudi finščine. Z rabo angleščine nikjer nisem imela težav (ne s sprevodnikom na vlaku, ne v živilski trgovini in ne na pošti), kot da je angleščina njihov materni jezik. Le enkrat sem naletela na starejšo gospo, upokojenko, ki je sicer razumela angleško, govorila pa jo je slabo. In ker mi ni znala razložiti, kje najdem pošto, me je prijala pod roko in me peljala do pošte. V polomljeni angleščini in s pomočjo govornice rok mi je dopovedala, da ima čas, ker je v pokoju in je tako ali tako na sprehodu. Pošto bi sama res dolgo iskala, čeprav sem mimo nje šla vsaj petkrat. Pošta namreč ni samostojen objekt z veliko razkošnimi okenci, temveč se nahaja v samem supermarketu, tako kot je npr. pri nas časopisno-tobačni oddelek v večjih trgovinah, s tem da je poštni del širok le za eno naše poštno okence. Seveda to ni trgovina v malem, kot je to na naših poštah, ampak lahko oddaš in sprejmeš pošiljke, kupiš lahko le ovojnice in znamke ter vplačaš igre na srečo. Nimajo niti razglednic. To je pošta v pravem pomenu besede in je v tem mestu z okolico edina.

Drage dame! Na visoke, postavne, modrooke Norvežane z bujnimi svetlimi lasmi pa kar pozabite. Ne vem, od kod nam opisan stere-

otip, a moje oko v dveh mesecih ni ugledalo niti enega takšnega. Še tradicionalnega vikinga nisem opazila. Več sreče imajo moški. Naravno svetlo-lase in modrooke Norvežanke, ki pa niso dolgonoge in pretirano sloke, lahko pogosto srečamo. Še več kot opisanih Norvežank pa je moč videti Afričanov, Azijcev in muslimanov, zato se sploh ne čudim, zakaj so ustavili vstop migrantov in beguncev v Kraljevino Norveško. Prostora za bivanje imajo sicer veliko, saj je gostota 15,5 prebivalcev / km² (v Sloveniji okrog 100 / km²), vendar je veliko Norveške zaradi gora težko naseljljive. Glede priseljencev so domačini precej nejevoljni, ker se kljub mnogim programom ne želijo integrirati. Brez družbene integracije, predvsem pa znanja norveškega jezika, so težje zaposljivi, kar za Norvežane predstavlja dodatno socialno breme. Skandinavske države so že okusile posledice pretiranega priseljivanja, nas pa to še čaka, saj se je očitno najbolj učinkovito učiti na lastnih napakah, najbolj pametno pa na napakah drugih.

Zaradi množice priseljencev so Norvežani v odnosih in gostoljubnosti do tujcev zelo zadržani ter previdni. »Na prvo žogo« bi jih človek lahko opisal, da so kot njihovo vreme – hladni. Če imajo dovolj časa, da vas spoznajo in začutijo, da za njih ne predstavljate potencialnih nevarnosti, pa so prijazni in odprti za pogovor. Prosti čas namenijo ožjemu krogu družinskih članov. Prijateljsko druženje je omejeno na nekajkrat letno na kakšnem pikniku ameriškega sistema: jedel in pil boš to, kar boš prinesel s seboj. Na piknikih, ki so le od maja do avgusta (drugače je prehladno in pretemno), se veliko pogovarjajo o vinu, ki ga prinesejo s seboj. Zanimivo jih je opazovati, kako skrbno pazijo steklenico, da

se ne prevrne, saj je pitje alkohola na Norveškem omejeno, zato uživajo v vsakem požirku in ga le vljudnostno ponudijo. Od alkoholnih pijač je v živilskih trgovinah moč kupiti le pivo. Sama sem našla 35 vrst piva, ki je povečini v pločevinkah, za katere je treba odšteti med 3 in 5 evrov, v pivnici pa za 0,5 litra svetlega lokalnega piva 10 evrov, kar je veliko tudi za žep domačinov, zato v pubih ni pretirane gneče. Vino in žgane pijače prodajajo le v specializiranih trgovinah, kjer so vsaj šestkrat dražje kot pri nas. Zato je znan njihov vikend morskim turizem na ladjah, kjer popijejo velike količine alkohola, saj na morju ne zaračunavajo davka in so cene alkoholnih pijač temu primerno nižje. Tudi na letališčih je možno kupiti vino in žganje brez davka, a z omejitvijo – »le« 4 steklenice na osebo. Nad nabavo in prodajo vina ter žganih pijač želi imeti Oslo nadzor, saj imajo monopol v dobavi teh izdelkov in ne dopuščajo manjšim lokalnim trgovcem, da bi nabavljali in prodajali alkohol po nižjih cenah ter tako ustvarjali konkurenco. Vse skupaj pa se »prodaja« pod krinko, da želijo omejiti količine zaužitega alkohola zaradi zmanjševanja stopnje alkoholizma in posledično socialnih težav. Mladoletnim tako ali tako ni dovoljeno kupiti alkohola in cigaret, ki so prav tako zasojeno drage. Za škatlico cigaret srednjega ranga odštejejo okrog 12 evrov. Ukrep drastičnega zvišanja cen cigaret so uvedli pred leti, saj je kadilo veliko najstnikov, s čimer so ogrožali zdravje. Z dvigom cen so zmanjšali porabo cigaret, saj po uradnih podatkih sedaj kadilci le še

Slika 4

okoli 31 odstotkov odraslih, število kadičev pa še upada. Večina kadičev je priseljencev (Turki, Iračani ...). Kajenje je prepovedano v vseh javnih zaprtih prostorih, a tudi na odprtih prostorih je kadičice težko videti. Če so cene pijač in ostalih prehrabnih izdelkov za naše razmere visoke, pa to ne drži za goriva, saj imajo črpališča nafte doma in za 1 liter 95-oktanskega bencina odštejejo približno 1,5 evra. Hitre samopostrežne črpalke imajo postavljene kar na sredini parkirišča nakupovalnega centra.

Menim, da je to odlična zadeva za ženske, saj lahko, ko gremo nakupovati, obenem še natočimo gorivo in ne izgubljam časa za vožnjo na še eno lokacijo.

Norveška je zelo »raztegnjena« država, zato je za obisk večjih krajev treba uporabljati letalski prevoz ali pa si vzeti dovolj časa za prevoz z vlakom oz. avtomobilom. Od Levangra do Osla, ki je središče dogajanja na Norveškem, je z avtomobilom potrebnih 9 ur, do Nordkappa na skrajnem severu pa 22 ur.

Preden sem drugič odšla na Norveško, me je kar nekaj ljudi vprašalo, zakaj grem pozimi, da je Skandinavijo potrebno doživeti poleti. A imam kar nekaj razlogov, zakaj sem se na Norveško odpravila januarja:

- v tem času najmanj obremenjujem svoje pedagoško delo (zimsko izpitno obdobje);
- ko sem bila na Norveškem maja in junija 2015, sem doživela Norveško kot hladno in deževno in so zvončki komaj cveteli. Če je že zima, pa naj bo podobna zimi;
- ker bi želela spodbujati naše »orle« na trondheimski skakalnici Granåsen, kjer najbrž ni veliko slovenskih navijačev;
- ker je v tem času največja možnost videti polarni sij (aurora borealis).

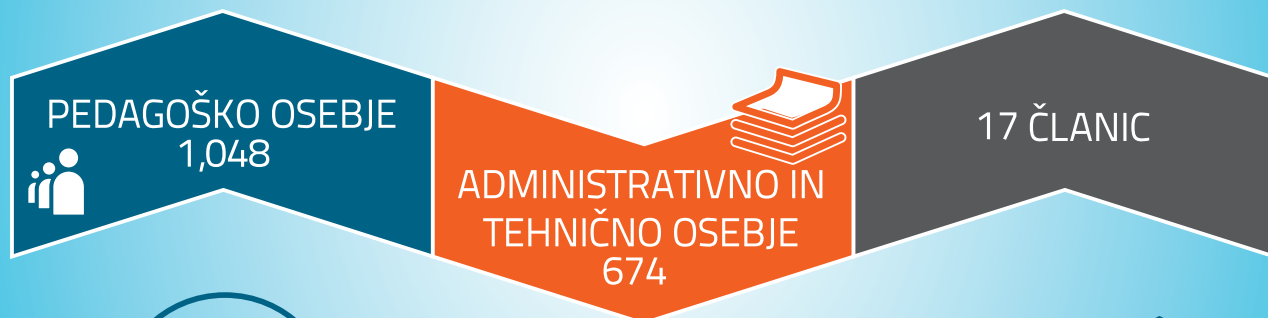
Zanimivo je spoznavati druge države, kulture in navade ljudi, saj spoznaš veličino tega, kar imaš pred domačim pragom, kjer se nam stvari zdijo samoumevne in jih sploh ne opazimo, v bistvu pa so zelo pomembne.

Slika 5

UNIVERZA V MARIBORU

Podatki in številke

187
ŠTUDIJSKIH
PROGRAMOV

UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

ŠTUDENSKI
DOMOVI

Univerza v Mariboru

Slomškov trg 15
2000 Maribor

E-pošta: rektorat@um.si

Telefon: 02 23 55 280

Študijsko leto
2015/2016

